

Kršćanska biblioteka
www.monfortanci.com

DEVET HRIDINA

Bl. Henrik Susone OP

DEVET HRIDINA

Opis puta duhovnoga rasta od obraćenja do svetosti

Naslov izvornika: B. Enrico Susone, *Il libretto delle nove rupi* u *Opere spirituali*, Milano 1971., str 637 – 715.

Prijevod, uvod i bilješke: p. Miljenko Sušac SMM - misionar monfortanac

Predgovor

Poštovani čitatelju, u ruci imaš malu ali duhovno jako vrijednu knjižicu bl. Henrika Susona koja govori o velikim temama katoličke duhovnosti. Bl. Henrik, veliki duhovnik i mistik, zaljubljen u Vječnu Mudrost i Muku Kristovu, autor je brojnih duhovnih spisa. Mi smo ih čitali na talijanskom jeziku, time se duhovno obogatili te nam se učinilo da bi bili od velike koristi i široj vjerničkoj javnosti te smo se odlučili za ovaj „pastoralni“ prijevod s talijanskog jezika.

Nauk blaženika je jako jednostavan, upečatljiv, držimo shvatljiv i prosječnom vjerniku. Kao i sva druga svetačka literatura ima dimenziju proživljenoga te kao takva je poticajna za dušu koja se trudi na putu hoda nasljedovanja Krista.

Djela bl. Henrika Susona su uvijek iznova prevođena i objavljivana na svim velikim evropskim jezicima pa smo držali korisnima da i hrvatska čitalačka javnost ima pristupa njegovim spisima. Blaženik je pisao na staronjemačkom i latinskome jeziku te danas imamo prijevode kritičkih izdanja njegovih spisa objavljenih početkom prošlog stoljeća u Njemačkoj.

Odlučili smo se za prijevod male knjižice *Devet hridina* jer se godinama bavimo literaturom o putovima duhovnog rasta, što je u biti rast u čistoći ljubavi kojom duša odgovara na besplatnu Božju ljubav, a ova knjižica upravo o tome govori. U tom smislu mi smo dodali i podnaslov na hrvatskome jeziku da bi tako eventualno privukli čitatelje koje te teme zanimaju. Koliko je nama poznato u svetačkoj literaturi postoje samo dvije knjige koje govore o postupnosti puta duhovnoga rasta i to opisuju kroz stupnjeve. Uz ovu knjižicu bl. Henrika to je svakako puno poznatija knjiga, poglavito u Hrvatskoj, *Zamak duše* sv. Terezije Avilske.

Upućujemo i na izvrsnu studiju o putu duhovnoga rasta o. A. Saudreau, *Les degrés de la vie spirituelle: methode pour diriger les ames suivant leurs progres dans la vertu*, Anger, 1905. Autor na neponovljiv način sustavno razrađuje temu duhovnoga rasta u sedam stupnjeva, analogno nauku odaja sv. Terezije, ali sažimajući većinu velikih svetačkih tradicija raspravljajući o pojedinim temama. Tako A. Saudreau u prikazu stupnjeva duhovnoga rasta naširoko komparativno uspoređuje nauk bl. Henrika i sv. Terezije Avilske. Mi smo upravo oslanjajući se na njega pokušali to ukratko učiniti u bilješkama *Devete hridina* tako da se može možda samo naslutiti paralelizam opisa duhovnoga puta blaženika i svete, naravno uz sve posebnosti nauka svakoga od njih.

Knjiga *Devet hridina* je duboko označena osobnim duhovnim putem svoga autora, a pisana je u 14-tom stoljeću, pa je kao takvu treba i shvatiti poglavito kada govori o grijesima kršćana toga doba. Upravo zbog toga smo u uvodnom dijelu donijeli prikaz osobnog duhovnog puta blaženika te sažetak povijesnih i crkvenih prilika toga doba. Bilo bi dobro pročitati te uvode jer mogu pomoći u shvaćanju duhovnog nauka blaženika. Pa ipak, u knjižici je izložen duhovni nauk koji ima trajnu vrijednost za kršćane.

Kritička izdanja sabranih djela bl. Henrika Susona, uz četiri sigurno njegova autentična spisa, donose i šest spisa koji se pripisuju blaženiku. Knjiga *Devet hridina* spada u ovu drugu skupinu. Ne želimo hrvatske čitatelje opterećivati tim stručnim kritičkim podacima, samo navodimo da u uvodu knjižice u izdanju koje mi koristimo urednik p. B De Blesio OP citirajući uvod kardinala Diepenbrocka iz izvorno njemačkog kritičkog izdanja donosi 9 razloga kritičkog literarnog istraživanja u korist tvrdnje da je autor *Devet hridina* upravo bl. Henrik Susone.

Dao Bog, Majka Božja i zagovor bl. Henrika Susona da objavljivanje ove knjižice donese obilje plodova u našem hrvatskome narodu.

Zagreb, 7. listopada 2014. Spomendan Marije, Kraljice svete Krunice

p. Miljenko Sušac SMM – misionar monfortanac

1. Život i duhovni put bl. Henrika Susona

Blaženi Henrik Susone, skupa s učiteljem Eckhartom i Ivanom Taulerom, ističe se među učiteljima dominikanske škole duhovnosti koja se naziva "rajska mistika". Henrik, štovatelj božanske Mudrosti i muke Gospodnje, rođen je blizu Konstanza u Njemačkoj, najvjerojatnije krajem XIII. st. oko 1296. Otac mu je bio osoran plemić, ali ne i praktični vjernik, a majka vrlo pobožna, iz obitelji Seuze, koja je jako utjecala na Henrika i njegov put vjere. Kasnije je Henrik majčinsko prezime prihvatio za svoje. Nakon Henrika u obitelji se rodila jedna djevojčica koja će poslije postati redovnica.

Negdje oko 1309. s 13 godina Henrik je uz bogati dar obitelji ušao u Red sv. Dominika u samostanu u Konstanzu. Dakle, još je bio dječak kad je ušao u samostan što nije bila redovita uobičajena praksa. Nježan i pun ljubavi za druge, živio je više godina običnim redovničkim životom, u okruženju koje ga nije poticalo na vanredne putove svetosti.

Njegovo obraćenje se događa u 18-oj godini, možda u novicijatu ili zavjetima. Doživio je duboki i brzi zaokret u duhovnom životu koji mnogi nisu shvaćali te je njegov stil života bio neželjen i smetao je onima koji su živjeli više opušteno u svome redovničkom pozivu. Henrik prožet svjetlom božanske milosti započinje s velikim mrtvljenjima, svaki dan moli Križni put, piše nadahnute meditacije i molitve na čast Muke Isusove, njih preko stotina, a ubrzo je bio obdaren mističnim darovima te počeo živjeti strože, strpljivo i šutke podnoseći protivštine i klevete.

Henrikovo nježno srce je imalo veliku potrebu da ljubi i da bude ljubljeno, a Bog je tu njegovu veliku nutarnju dinamiku usmjerio na Vječnu Mudrost, što u potpunosti odgovara biblijskoj tradiciji a i sam Isus na sebe primjenjuje taj pojam. Henrik će Vječnu Mudrost nazivati „Ljubljena moga srca“, „Kraljice moga srca“ kojoj on služi s nježnošću. Želeći imati neizbrisivo svjedočanstvo svoje ljubavi, na grudima iznad srca urezuje Kristov znak IHS koji će mu ostati vidljivim do kraja života. Sa svoje strane Vječna Mudrost ga tješi, daje znake svoje ljubavi i pažnje.

Tijekom 8 godina od 1315. do 1324. uz sva mrtvljenja studira filozofiju i teologiju u svom samostanu u Konstanzi a nakon toga red ga šalje da nastavi 3 godine studija u Kelnu, možda s nadom da postane dobar profesor. Na sveučilištu u Kelnu nakon sv. Alberta Velikoga i sv. Tome Akvinskoga predaje tada poznati skolastik učitelj Eckhart. Suso se odmah priklonio i zavolio svoga novog učitelja koji je izvrsno govorio o mističnom idealu.

U Kelnu on nastavlja ozbiljan duhovni život a u jednom subratu pronalazi osobu od povjerenja i duhovnog prijatelja. U ovo vrijeme umire mu majka koju on malo nakon toga vidi u jednom viđenju. Eckhart oslobađa Susona skrupule koja ga je mučila već 10 godina da je njegov ulazak u samostan bio čin simonije (kupnje novcem). Kao vrsni poznavalac

duhovnog mističnog života Eckhart pomaže Henriku da strpljivo podnosi i napast osjećaja u duši da je proklet od Boga sve dok ta kušnja nije prestala.

Neka subraća 1325.g. učitelja Eckharta prijave nadbiskupu Kelna za krivovjerne tvrdnje. Sljedeće godine objavljen je popis od 49, zatim sveden na 28 krivovjernih teza i počinje proces protiv njega. Da bi izbjegao veće probleme, Eckhart 1327. opoziva svoje teze i sljedeće godine umire u Avignonu prilikom posjeta papi Ivanu XXII. Isti papa je 1329. 17 od tih teza osudio kao krivovjerne. Henrik je sve to slijedio s puno muke i osobnog proživljavanja a učitelj Eckhart mu se jednoga dana ukaza u nebeskoj slavi.

1327. godine Susone preuzima službu lektora u svome matičnom samostanu u Konstanzi i započinje svoju spisateljsku aktivnost, iznad svega kako bi pojasnio neke misli koje su kompromitirale pravovjernost učitelja Eckharta. Svoje djelo *Knjižicu istine* je završio vjerojatno nakon smrti učitelja i prije osude njegovih teza. 1328. započinje pisati svoje remek-djelo *Knjižicu Vječne Mudrosti* a istu će 1334. preraditi na latinskome jeziku i podložiti prosudbi generala reda Ugi od Vaucemaina. Usprkos njegova opreza, dva ugledna subrata, isti koji su bili optužili Eckharta, možda iz zavisti i njegove privrženosti učitelju, optuže za iznošenje heretičkih teza u njegovim knjigama. Susone se mora braniti pred provincijalnim kapitulom u Utrechtu i generalnim kapitulom reda u Nizozemskoj, što je uspješno i učinio, a na povratku u svoj samostan teško se razbolio. Za vrijeme službe lektora u Konstanzi bl. Henrik je morao podnositi zavisti, kritike i klevetanja te je 1335. dao ostavku na tu službu.

Iste godine, kada već ima 40-etak godina, blaženik okončava praksu strogih vježbi mrtvljenja i svoj povučeni život te počinje službu propovijedanja i duhovnog vođe strpljivo u predanju podnoseći muke i kušnje koje će dolaziti od ljudi, bolesti i nutarnjih kušnji. Ovaj period osobnog duhovnog puta završit će mističnim iskustvom postavljenja za viteza našeg Gospodina po rukama samog anđela.

Neumorni apostol nutarnjeg života bl. Henrik proći će Švicarskom, Alsazijom, Renskom oblasti sve do Nizozemske. Bit će u kontaktu sa Taulerom, Henrikom od Nordlingena i drugim Božjim prijateljima toga doba. Na poseban način se brine za samostane sestara dominikanki, na poseban način se pokazao vještim duhovnikom djevojaka i žena te je mnoge doveo do toga da prepoznaju svoj redovnički poziv, a mnoge je vodio putem obraćenja nakon iskustva grješnoga života.

U samostanu u Tosseu susreće svoju duhovnu kćer koja mu postaje vjerna prijateljica, Elizabetu Stigel. Ona će postati i njegova sekretarica i urednica njegove knjige *Moj život* kao i drugih njegovih spisa.

Zbog zabrane cara Ludovika Bavarskog dominikanci vjerni papi 1339. g. moraju se povući iz samostana u Konstanzi i traže utočište u ženskim samostanima u blizini. Bl. Henrik s većinom svoje zajednice ide u Diessenhofen. Ova zajednica 1343.g. izabire Susona za priora, a on se mora boriti protiv ekonomskih poteškoća u kojima su se svi našli. U pomoć mu priskoči neki bogati kanonik, ali nakon njegove nagle smrti nastaju novi problemi. Naime, taj kanonik je Susona bio imenovao nadležnim za raspodjelu njegovog imanja nakon smrti, a odmah kad je umro, nastale su velike nesuglasice sa kanonikovim sinom i drugima. Kad u Konstanzu 1346.g. dođe novi biskup, dominikanci su se mogli vratiti u svoj samostan.

Vjerojatno kako bi prestale klevete da je sagriješio s nekom ženom, bl. Henrik smijenjen je sa službe priora na generalnom kapitolu u Lionu 1348. i poslan u samostan u Ulm kamo su se onedavno bili vratili dominikanci.

U životu blaženika slijedi 18 godina provedenih u Ulmu o kojima se ne zna gotovo ništa. Tamo je nastavio sa službom apostolata kao što je to radio i drugdje prije. Ljetopisi donose podatak kako je bio optužen da je otrovao bunare za vrijeme kuge 1348. – 1350. i za prijevara prilikom čudesnog istjecanja krvi s nekog raspela. U Ulmu je naišao i na pravog prijatelja benediktinca Waltera od Biberacha.

Između 1362. i 1363. Uredio je definitivno i jedino autentično izdanje svojih knjižica. Kao prvu knjigu stavio je svoj *Život*. Svome provincijalu Batolomeu od Bolsenheima je bio

poslao zadnjih 8 spekulativnih poglavlja, a kad mu je htio pokazati i ostalo, provincijal 1362. g umrije, ali se nakon smrti ukazao Susonu i ohrabrio ga da sve skupa objavi.

Bl. Henrik Susone preminuo je u Ulmu na dan obraćenja sv. Pavla 23. siječnja 1366. u svojoj 70-oj godini života i bio sahranjen u crkvi otaca dominikanaca.

Nakon restauracije crkve (1617-1621) nisu se više mogli pronaći ni njegov grob ni zemni ostatci.

Odmah po smrti narod je počeo štovati Hernika Susona a njegovi spisi zbog ljepote i jednostavnosti nauka počeli su se naglo širiti Europom skoro kao i knjižica *Nasljeduj Krista*.

Papa Grgur XVI. potvrdio je njegovo štovanje 22. travnja 1831. Jedna crkva u Ulmu je posvećena njemu u čast.

2. Prikaz povijesti Europe u kasnom srednjem vijeku, vremenu u kome je živio i pisao bl. Henrik Susone

Društveno uređenje

Temeljilo se na feudalizmu (od lat. feudum ili starogerm. feod – posjed). To je način organizacije i vladanja nad društvom u srednjovjekovnoj Europi. Bazira se na vazalstvu i senioratu, gdje je senior (bogatiji zemljoposjednik) davao vazalu (djelomično/potpuno zavisnom) dio zemlje da obrađuje u zamjenu za određene obveze (vojna obveza, dio prihoda itd.)

Srednjovjekovni gradovi nisu bili baš ugodni za život. Izuzev nekolicine koja je stvarno lijepo rasla i razvijala se (Milano, Venecija, Firenza), većina je bila bez ikakve kanalizacije, harale su epidemije raznih bolesti, česti požari i sl. Izgleda da je rijetka dobra točka tih gradova bio bedem kojim su bili opasani i koji ih je često branio od naleta napadača. Nastajali su iz jednostavnih razloga, okupljanjem oko njima važnih središta (katedrala, trg, putova, dvoraca), a mogli su biti ili pod zaštitom kralja (slobodni kraljevski gradovi) ili pod zaštitom feudalca.

U periodu od 11. do 13. stoljeća dolazi do procvata trgovine i obrta posvuda. Zbog porasta konkurencije i sveopće neorganiziranosti počinju se udruživati. Najvažnija udruženja bili su cehovi i gilde.

To je i doba kuge. Crna Smrt ili Crna kuga naziv je za period jedne od najrazornijih pandemija u povijesti čovječanstva. Započevši u jugozapadnoj Aziji proširila se u Europu kasnih 1340-ih gdje je (mnogo kasnije, u 18. st) i dobila ime Crna Smrt (lat. mors atra). Konačan broj smrti koje je ta pandemija izazvala diljem svijeta procjenjuje se na oko 75 milijuna ljudi, odnosno oko polovice tadašnjeg stanovništva Europe. Naravno, demografski gubitci ove pandemije nisu svuda bili jednaki jer je bolest odnosila više života u zajednicama s većim protokom ljudi i robe.

Najznačajniji vladari velikih europskih naroda u tom periodu

Engleska: Nakon što je Vilim 1. Osvajač osnovao Normansku dinastiju, na prijestolje dolazi ne tako važni Henrik 1. Ali nakon njega dolazi Henrik 2. Bio je najveći vladar svog vremena s više posjeda u Francuskoj nego sam francuski kralj. Slijedeći važan vladar je Henrik 7. Tudor koji ženidbom s Elizabetom York okončava Rat Ruža.

Razvitak parlamenta u Engleskoj. Iako pravi parlament počinje s Henryjem 3., mogli bismo reći da razvitak parlamenta u Engleskoj počinje već Velikom poveljom sloboda, jer samim stvaranjem Velikog vijeća nastupa razdoblje u kojem se zatomi apsolutna vlast monarha i uzdiže glas plemstva, a u širem smislu i cijelog naroda, jer plemstvo uvida da zemlja pati zbog netaktnog vodstva Richarda i pogotovo Ivana, te odabiru prikladno vrijeme da ga prisile na potpisivanje Povelje. Tada je već kralju ograničena mogućnost oporezivanja bez pristanka Vijeća, odabir nekih državnih funkcija i sl. Henrik 3. je još kao dijete, došavši

na vlast, pokušao umanjiti moć Povelje, no plemstvo koje je evidentno uživalo u povlasticama nije mu to htjelo dopustiti.

Vladavina Filipa 4. Lijepog u Francuskoj: Filip 4. Lijepi (1285. – 1314.), francuski kralj, koji je za svoje vladavine smanjio moć plemstva na svaki mogući način, centralizirao je državnu upravu i stvorio Veliko vijeće za bavljenje državnim poslovima. Uz to često je stvarao probleme s porezima gradova, posuđivao pa ne vraćao što je dovelo do velikog nezadovoljstva ljudi. Zato je 1302. bio primoran po prvi put sazvati državne staleže (pripadnike svećenstva, plemstva i tzv. trećeg građanskog staleža) koji su postali savjetodavno tijelo koje je raspravljalo o državnim poslovima i porezima. Slično se ponašao i s crkvenim imanjima, pa je došao u sukob s papom Bonifacijem 8. kojeg je čak utamničio.

Stogodišnji rat između Francuske i Engleske

Stogodišnji rat bio je isprekidan ratni sukob između Engleske i Francuske koji je trajao punih 116 godina i to od 1337. do 1453., a u tom su se vremenu izmjenjivala razdoblja intenzivnog ratovanja s razdobljima mira. Uzrok ratu su promjene na prijestoljima obiju zemalja te sukob kraljeva Edvarda 3. i Filipa 4. oko Flandrije. Povod ratu bila je Filipova zabrana uvoza engleske vune u Flandriju. Rat je završio 1453. istjerivanjem Engleza s francuskog tla, osim Calaisa.

Njemačka. Prvi Reich - poznat kroz veći dio svoje povijesti kao Sveto Rimsko Carstvo njemačke narodnosti - počeo je 843. godine iz podjele karolinškog kraljevstva (koje je 25. prosinca 800. zasnovao Karlo Veliki), točnije iz država Istočne Franačke, koje su nastale nakon podjele Franačkog Carstva 843. godine. Sveto Rimsko Carstvo se ustalilo 962. u srednjovjekovnim prepiranjima i ratovima s dolaskom na prijestolje Otona I saskonskog

Prvi Reich se održao u raznim oblicima do 1806. godine, kad je nestao zbog Napoleonovih ratova. Godine 843. ime carstva temelji se na nastojanjima srednjovjekovnih njemačkih vladara da nastave tradiciju antičkog Rimskog carstva i vlast, u ime kršćanstva, smatraju svetom Božjom voljom.

Kraljevi su često zapošljavali biskupe u upravnim poslovima te veoma često određivali tko će biti imenovan za biskupe. Papinstvo je početkom Clunijske reforme upletanje careva u crkvena imenovanja sve više smatralo neprikladnim.

Tijekom perioda na vlasti dinastije Hohenstaufen njemački kneževi su podržavali uspješno, mirno naseljavanje istočnih zemalja, do tada rijetko naseljenim zapadnim Slavenima ili potpuno nenaseljenih, to je bilo naseljavanje njemačkih seljaka, trgovaca i zanatlija sa zapada carstva. Postupna germanizacija ovih zemalja je kompleksan proces koji se ne smije miješati s nacionalizmom 19. stoljeća. Naseljavanjem istoka te ženidbenim vezama lokalnih vladara s njemačkim plemstvom carstvo je postepeno uključilo u svoj sastav Pomeraniju i Šlesku. Također 1226. godine vojvoda Konrad Mazovški pozvao je Teutonski viteški red u Prusku da pokrsti Pruse. Redovnička država Teutonskog reda i njegov kasniji njemački nasljednik nisu nikada bili dio Svetog Rimskog Carstva.

U vremenu kada je živio i pisao bl. Henrik Susone njemački carevi su bili: Henrik VII. (cca. 1275 - 24. augusta 1313.) koji je bio kralj Njemačke od 1308. i car Svetog Rimskog Carstva od 1312. do svoje smrti. Bio je prvi car iz dinastije Luksemburg (Limburg). Slijedili su carevi Ludovik IV. i Fridrik Lijepi. Karlo IV. Luksemburgovac (Prag, 14. maja 1316. - Prag, 29. novembra 1378) bio je češki kralj od 1346. i car Svetog Rimskog Carstva (1347-1378).

Car Karlo V. bio je posljednji car koji se krunio u Rimu. Od tada se carevi krune u Njemačkoj. Od Karla V. svaki car se obvezuje povjeravati carske službe isključivo rođenim Nijemcima, a suci vrhovnog suda također moraju biti njemačkog roda (ukaz iz 1555.).

Češka – Otokar 2. i Karlo 4.

Otokar 2. Pšemislavić (1253.-1278.), jedan od najsnažnijih čeških kraljeva, Češkoj je ženičbenim vezama, trgovinom i vojnim osvajanjima pripojio Austriju, Štajersku, Korušku i Kranjsku, tako da je u jednom trenutku Češka bila od Baltika do Jadrana. Otokar je bio toliko jak, da nije bio podoban za krunu Svetog Rimskog Carstva za koju se kandidirao, nego je umjesto njega odabran Rudolf Habsburški. Rudolf i Otokar nisu se voljeli pa je Otokar 1278. u bitki na Moravskom polju poginuo izgubivši Austriju, Štajersku, Korušku i Kranjsku u korist Rudolfa. Ta područja postaju nasljedne zemlje obitelji Habsburg. Uskoro Pšemislavići izumiru, a na vlast dolaze Luksemburžani. Od 1346. do 1378. na tronu sjedi Karlo 4., – Češka kulturno cvjeta, Prag doživljava preporod („Zlatni Prag“), osniva se sveučilište, nadbiskupija, a i prve pivovare, simbol današnje Češke.

3. Prikaz crkvene povijesti u vremenu kad je živio i pisao bl. Henrik Susone

Razvija se teološki pokret skolastika koji je vezan uz teološku znanost a to je kršćanska srednjovjekovna filozofija tomističkog usmjerenja. Ide se za razumskim tumačenjem Objave i Svetog pisma koje se bazira na Platonovoj i Aristotelovoj filozofiji.

Papinstvo se nalazi pod velikim francuskim utjecajem. Veliki dio Italije je pod francuskom upravom.

Dolazi do neslaganja kardinalskog zbora jer je izabran Grgur X. (1272.- 1276.). Nakon njegove smrti javlja se problem izbora pape 1294.g. kada je izabran Celestin V. (1294.). Bio je izabran samo da se popuni Papinska stolica jer se kardinali nisu mogli dogovoriti. On je bio pustinjač koji je život posvetio molitvi i askezi. Nakon njega izabran je Bonifacije VIII (1294 – 1303)

Javlja se pokret koji osnuje opat cistercijskog samostana Joakim de Fiore i želi osnovati novi samostan pustinjača. On je bio oduševljen papom Celestinom V. i smatrao je da je on onaj koji će obnoviti cijelu Crkvu te ga nazivaju “anđeoski papa”. No Joakim de Fiore nema teološkog znanja, no piše apokaliptična djela. Njegov nauk je proglašen heretičnim te je osuđen na IV. Lateranskom koncilu.

Rimska obitelj Colonna ima 2 kardinala te na konklavama pokušavaju progurati svoga papu. Nastojali su pridobiti papu radi većeg utjecaja u Rimu, no on pokazuje naklonost obitelji Orsini. Zato Colonna napada papinu obitelj te im on prijeti crkvenim kaznama te i organizira napad protiv njih. Papa odlazi u Francusku i sa kraljem dogovaraju urotu. Ali dolazi i do sukoba sa francuskim kraljem.

Papa Bonifacije želi ostvarenje mira i sprečavanje povrede crkvenih prava te se izmiriti sa Francuzima. Zbog problema sa Spiritualcima i francuskim dvorom prijetio je raskol unutar Crkve.

Francuski kralj Filip 4. Lijepi (1285. – 1314.) je poslovima i porezima stvarao probleme plemstvu i Crkvi pa je došao u sukob s papom Bonifacijem VIII. kojeg je čak utamničio. Tijekom toga isposlovaio je da se za papu izabere Klement V. kojeg je 1309. preselio iz Rima u Avignon, čime počinje Avignonsko progonstvo (1309.-1378.) – u Rimu je bio papa, a u Avignonu protupapa, tako da su istovremeno djelovala dvojica papa. Crkva je podijeljena u kojoj neki žele da se papa vrati u Rim, a neki ne.

Avignonsko progonstvo završava poticajem i utjecajem sv. Katarine Sijenske koja odlazi u Avignon i traži da se papa vrati u sam grad Rim. Grgur XI. (1370.-1378.) se vraća u Rim 1377.g.

Veliki zapadni raskol događa se neposredno nakon Avignonskog sužanjstva i traje od 1378.-1417.g. Naime ubrzo nakon vraćanja pape u Rim dolazi do velikog raskola. Nakon smrti Grgura XI. 1378.g. potreban je bio izbor novoga pape. Konklave su se događale u Rimu. Građani Rima tražili su i stvarali su pritisak na konklave tražeći da novi papa bude Talijan tj. Rimljanin da ne bi došlo do ponovnog odlaska iz Rima. Izabran je Urban VI. (1378.-1389.). No veliki broj biskupa i kardinala – Francuza rekli su da taj papa nije pravovaljano izabran jer

je izabran pod pritiskom. Zato u Avignonu francuski kardinali izabiru novoga papu i to Francuza Klementa VII. (1378.-1394.) koji ostaje u Avignonu. Obojica papa su se smatrali zakonski izabranim papama i branili su svoje pravo.

Raskol traje 40.g., a jedan i drugi organiziraju svoju kuriju i svoju administraciju. Kršćanstvo je tako podijeljeno na 2 dijela: pristalice pape u Rimu i pristalice pape u Avignonu. Međusobno se izopćuju tako da su svi kršćani izopćeni. Nakon pokušaja crkvenog sabora u Pisi 1409.g. koji sazivaju kardinali situacija se još dodatno komplicira jer za papu izabiru Aleksandra V ali preostala dvojica nisu odstupili tako da su istovremeno bila čak tri papa.

Kralj Sigismund (1410.-1437.) traži da sve pape dođu na sabor u Konstanci 1414.g. na kojem prisustvuju i kleri, svjetovna vlast. Traže da se sve pape odreknu vlasti. Na saboru se po prvi puta odlučuje ne po pojedincima, nego po nacijama (ne po broju biskupa i kardinala). A pošto sudjeluju samo 5 nacija, toliko ima glasova u saboru. To su učinili tako jer su se bojali da će francuski kardinali koji su većina ponovno izabrati svoga papu. Izabran je novi papa Martin V. (1417.-1431.) a svi ostali su odstupili. Tako je pravno završio veliki zapadni raskol.

Ali to je bilo samo zatišje pred pravu oluju protestantizam u povijesti Crkve. Krajem 1520. godine Martin Luther javno spaljuje papinu bulu, a u siječnju 1521. papa ga je zauzvrat ekskomunicirao te se kršćanstvo, na žalost, ponovno definitivno podijelilo.

DEVET HRIDINA

Tko želi čitati knjigu Devet Hridina koja je ovdje ispisana, neka počne od početka i čita do kraja, jer će je samo tako moći shvatiti. A ako nakon toga ne počne mijenjati svoj život treba se bojati da će ga Bog pustiti da padne u vječnu propast. Neka nas od toga sačuva vječna Istina. Amen.

Uvod

Svi ljudi, obratite pozornost na ovaj opominjući nauk s gorljivošću obraćenika. Znajte da tko čita ili sluša čitanje ove knjige od početka do kraja, treba se diviti i čuditi izuzev ako želi umrijeti u svojim grijesima. A ako je čitatelj neki dobar čovjek spreman za obraćenje Bogu, bit će poučen samo ako uistinu bude pažljiv i obazriv na izravan put koji ga vodi njegovu izvorištu i iskonu jer će jasno shvatiti na što je kao čovjek još navezan i što ga još zbunjuje ili čemu još robuje. Knjiga je prikladna svim ljudima bilo da su grješnici ili sveci, samo neka je čitaju.

Prvo poglavlje govori o tome kako je čovjek bio od Boga primoran pisati ovu knjigu. Drugo poglavlje govori o tome kako su se čovjeku prikazivale čudne slike. Treće govori kako su mu bili pokazani grijesi kršćanstva. Četvrto kako je on vidio visoku goru s devet hridina, a na svakoj hridini su boravili kršćani, a hridine su uvijek bile uviše jedna iznad druge sve do vrha gore.

1. Kako je Bog primorao čovjeka da piše ovu knjigu

Dogodilo se jedanput put u došašću prije Božića da je ovaj čovjek bio opomenut da uđe u samoga sebe. On je to učinio prema poticaju sa svom ozbiljnošću, otišao je na skriveno mjesto gdje je običavao moliti i gorljivo se sabrao. Tada se dogodilo da su se ovom čovjeku počele pokazivati čudne i iznenađujuće slike tako da se jako prestrašio te je povikao Bogu:

„Ljubljani moga srca, koje je značenje ovih slika? Ti znaš da ja samo Tebe imam za cilj, da ništa drugo ne želim“? I koliko se više svom svojom silom opirao ovim slikama, one su postajale sve brojnije. Nakon ovog opiranja i žaljenja Bogu bio mu je dan nutarnji odgovor: „Ne trebaš se opirati ovim slikama, trebaš ih do kraja gledati, u protivnome ćeš ih imati do konca života“.

Tada čovjek reče: „Ljubljani moga srca, nemoj se srditi, neka bude tvoja volja“. Čim je predao svoju volju, u nutrini su mu se pojavile čudesne slike, a viđenje je potrajalo koliko traje molitva Zdravo Marijo. Jako se prestrašio te reče: „Ljubljani moj, što želiš poručiti preko ovih slika“?

Odgovor: „One su sličnosti i usporedbe o stvarima koje ti Bog želi pokazati, a te stvari su puno uzvišenije od tih slika“.

Čovjek: Ljubavi moja, ako trebam vidjeti još veće stvari, bojim se da ću se s tim suočiti u velikoj nemoći. Ti dobro znaš da sam ostavio sva stvorenja kako bih se samo na Tebe vezao u istinskoj poslušnosti sve do smrti.

Odgovor: Tada otvori svoje nutarnje oči i gledaj. Na te riječi čovjeku su bile pokazane sve vanredne stvari koje su ovdje dalje opisane, a on se prestraši do dna srca. To viđenje je trajalo koliko bi trajala pjevana misa.

Čovjek: Ljubljani moga srca, Ti dobro znaš da ne želim druge utjehe doli Tebe samoga, što želiš poručiti po ovim čudesnim stvarima?

Odgovor: Poslije ćeš shvatiti sve ove stvari koje si vidio.

Tada čovjek osjeti veliku nemoć u svome tijelu i reče: „Ljubljani, potpuno sam prestravljen. Kako izgleda, Ti si u najvećoj mjeri srdit na kršćane. Ja u dnu srca osjećam samilost prema njima. Ah, kad bih mogao moliti Te za njih, iako se priznajem nedostojnim.“

Odgovor: Sve što si vidio trebaš napisati u jednu knjigu kao pomoć i opomenu kršćanima.

Čovjek: Ljubljani moga srca, a za što će im poslužiti? Oni imaju puno knjiga i puno učitelja, bilo što da se njima kaže, brzo prolazi kroz njihova sjetila i ne obaziru se.

Odgovor: Nemoj tako govoriti. Prije nego pusti da se neki čovjek izgubi a moglo bi mu se pomoći, kad bi to trebalo, Bog bi ponovno umro za njega. I zbog toga da se samo jedan čovjek popravi trebao bi rado pisati ovu knjigu, pa i po cijenu da znaš da ćeš zbog toga podnijeti gorcu smrt.

Čovjek se jako preplaši i reče: „Ljubljani moj, oslobodi me od pisanja po svome beskrajnome milosrđu.“

Odgovor: Zašto tako govoriš?

Čovjek: Ljubljani moga srca, dobro znam da imaš puno naučitelja koji mogu jako dobro iznijeti ove stvari, dok sam ja siromašno stvorenje, nisam sposoban objaviti te stvari svetom kršćanstvu.

Odgovor: Nisi prvi kome je Bog dao spoznaje o svetome kršćanskome nauku, a i oni su bili neuki kao ti. Zbog toga učini čin predanja i piši.

Čovjek: Ljubljani moj, poštedi me toga jer sam nedostojan. I reče sa suzama u očima: „Ljubljani moga srca, poštedi me toga, učiniti ću bilo što drugo što želiš jer se bojim da će mi neprijatelj nanijeti štetu zbog ovog spisa“.

Odgovor: Iskaži Bogu čast i učini čin predanja i bilo što da ti tada učini neprijatelj, uzmi kao kušnju i podnosi sebe u ovom protivljenju radije nego u nekom drugom, jer nitko ne treba željeti biti slobodan od križa dok ga Bog ne oslobodi.

Čovjek: Ne kanim bježati od križa.

Odgovor: Tada počni pisati i radije nosi ovaj križ nego neki drugi.

Čovjek: Ljubljani moj, nemoj se srditi, prihvaćam to nevoljko zbog svoje slabosti.

Odgovor: Čime bi se trebao baviti, ti crve koji zaudara? Prepusti Bogu svoju čast, ne bavi se time i budi slobodan od nje.

Čovjek: Bojim se da će kršćani odbaciti ovo kao jednu laž?

Odgovor: Prepusti to Bogu. Oni će dobro u svome srcu osjećati da je to čista istina. Ovaj razgovor nije protiv svetog kršćanstva ni protiv Svetog pisma. Uistinu, kršćanska vjera drži da je Bog u Starom i Novom zavjetu činio najveća djela po svojim posebnim prijateljima. Zašto Bog to ne bi i sada činio, gdje i kada želi? Počni već pisati jer više od sto godina kršćani nisu bili tako u potrebi da budu opomenuti, oni uistinu žive jako zapušteno u ovo vrijeme. Zbog toga počni pisati.

Čovjek: Ljubljeni moga srca to je tako vanredno za mene ako me ne primoraš nikada to neću učiniti.

Odgovor: Tako! Bog te treba privoliti na to svakovrsnom patnjom, bilo u duhu bilo na tijelu.

Čovjek: Pravedno trpim sve što želi.

Odgovor: Učinit ćeš to prije ili kasnije, ne može biti drugačije: moraš to učiniti.

Čovjek: Ljubljeni moj, nemoj se srditi. Ja to činim preko svake mjere nevoljko jer sam previše nedostojan za to, i tako važna stvar je prevelika za mene. Ona prestravljuje dubine moga srca.

Odgovor: Da tvoj neposluh ne proizlazi iz poniznosti, Bog bi te bacio u dubine Pakla.

Čovjek: Neka tako bude, samo me oslobodi od pisanja.

Odgovor: Vidim da te se treba prisiliti. Sad brzo započni: zapovijedam ti u ime Presvetoga Trojstva da više ne čekaš. Počni pisati odmah danas.

Čovjek se prestraši i reče: „Ja sam jadni crv i nisam dostojan da se nazivam tvojim stvorenjem i trebam činiti ono što Ti želiš. Ah, ja, jedno stvorenje, molim te, jedina moja predraga Ljubavi, da nitko nikada ne dozna po kome si ti napisao ove stvari. Sada, Predragi Gospodine, budući da se mora pisati, mogu li pisati i nježne riječi koje koristim u odnosu na Tebe, da Te zovem na primjer Ljubljeni moga srca?

Odgovor: Da, naravno! Bliska ljubav Božjih prijatelja započinje ovdje i traje kroza svu vječnost. I ako se dogodi nešto što ne razumiješ odmah, pitaj me za to; a ja ću ti odmah odgovoriti i to je za tebe potvrda da Bog to od tebe želi.

Tijekom jedanaest tjedana čovjek je imao brojne ovakve razgovore s Bogom prije nego se mogao dati na pisanje. Tijekom ovih jedanaest tjedana često je bio dolazio do točke kad je mislio da će odmah umrijeti i često je bio u tako nepomičnom stanju da je to nemoguće opisati. Kad bi se trebali napisati svi ovi razgovori i vanredne stvari koje je Bog učinio u njegovu tijelu tijekom ovih 11 tjedana, samo to bi bio jedan tom. U tvom vremenu se često događalo da je čovjek vidio sve nečuvene stvari koje su napisane u ovoj knjizi. I svaki puta kada je vidio slike grijeha kršćana, tako bi postajao nepokretan do dna svoga srca da je vjerovao da će isti čas umrijeti.

Kada je prošlo 11 tjedana, Gospodin mu je dao težak nalog u korizmi govoreći: „Sad počni pisati ono što si vidio i čuo“.

Čovjek: Ljubavi moja, rado ću poslušati i pisati u tvoje ime.

2. Kako su se ovom čovjeku ukazivale čudne slike

Glas koji je odgovarao zatim reče čovjeku: „Sada otvori svoje nutarnje oči i vidi gdje se trenutačno nalaziš“. Na tu samu riječ čovjek vidje jednu divnu goru, vanredno veliku i široku, a na vrhu je bila duboka voda jako čista a u njoj su bile brojne i divne male i velike ribe, a u podnožju je bilo jezero i more.

Zatim mu je bilo pokazano na kraju jedne visoravni kako velike vode teku niz tu planinu i kad bi došle do ruba, padale bi dolje preko visokih hridina u dolinu tako da su se jako raspršile. A voda je stvarala veliku buku i kad bi padala s jedne hridine na drugu, ovaj čovjek bi se prepao jer je bilo zastrašujuće vidjeti i čuti sve to.

Zatim je vidio da su se ribe skupljale na vrhu gore i bilo ih je jako puno i sve bi skupa padale s vodom u dolinu preko visokih hridina, s jedne hridine na drugu. Tada ovaj čovjek

reče iz dubine svoga srca: „Ljubljeni moj, kaži mi što to znači da se ove velike ribe skupljaju i zatim skupa padaju s vodom preko visokih hridina?“.

Odgovor: Bog je stvorio ovu veliku goru i uredio je tako da bude izvorište i iskon ovih riba, a ribe u naravi imaju da kada narastu do zrelosti i određene im veličine, sabiru se i bore među sobom te padaju u ponor s vodom.

Čovjek: Pređragi moj Gospodine, kamo idu tada, dokud stižu?

Čovjek tada vidje da ribe plivaju po rijekama dok ne završe u moru, a plivale su i u moru. Izgledalo je da ih je otprilike pola. Neke su već bile uhvaćene jer su putem plivale ne obazirući se i ne pazeći na sebe. Čovjek sav u čudu reče: „Ljubljeni moga srca, izgleda da su ove ribe došle do kraja mora i ne mogu dalje plivati.

Odgovor: To je istina, tako su se daleko raspršile da prije negoli se trebaju vratiti na svoje izvorište i iskon ostat će ih jako malo da ćeš se čuditi. I čovjek vidje da su se mnoge ribe vraćale preko mora i svih rijeka. I što su bliže dolazile, smanjivao im se broj jer su posvuda padale u zamke koje su bile mnoge duž njihova puta. I kad bi se vratile na goru, izgledalo mu je da ih je tako malo kao da se od tisuću njih vratila jedva jedna. I vidje čovjek da su one malobrojne ribe skakale na onom velikom vodopadu iz uvale prema gori, i jako su visoko skakale dok ne bi došle do najbliže hridine, a zatim bi skakale s niže hridine na onu bližu višu. Ali mnoge ribe su ponovno padale dolje na tvrde, niže hridine i padale su tako da bi umirale. Tako je bilo sve manje i manje riba. Ali one ribe koje su ostajale u životu neprestano su se uspinjale prema gore plivajuću uzvodno vodopadima. To su često činile dok ne bi došle do vrha iznad mnogih hridina. Kada bi se uspele preko svih hridina s puno napora, došle bi do jako visoke hridine.

Čovjek: Moj pređragi Gospodine, je li ove ribe trebaju doći i na ove najviše hridine?

Odgovor: Da, one u naravi imaju da nikada ne odustanu, riskirat će svoj život sve dok ne dođu do svoga izvorišta i iskona.

Čovjek vidje da su mnoge ribe su riskirale život i skakale bi uvis visoko jer bi tako rado bile na onim višim hridinama. Ali svaki puta kad bi skakale, mnoge bi padale dolje tako da bi ugibale na nižoj hridini. Zato bi malo riba dospijevalo na one visoke hridine. A one koje bi dotud uspjele doći, išle bi s te hridine na vrh gore i tako bi dospjele do svoga izvorišta i iskona. A kad bi dospjele ponovno na svoje izvorište, izgledale bi tako zanesene kao da nisu sposobne više ni za što.

Čovjek: Ljubljeni moj, što to znači da je tako malo riba došlo gore do vrha i izgledaju tako zanesene kao da nemaju snage ništa više činiti?

Odgovor: To je zato što su se tako izmorile uspinjući se. A kad su već došle do vrha, do izvorišta, tako su zadovoljne da odmah postanu jake od radosti. I makako da ih je malo, postaju odmah plodne i iz njih proizlaze tolike ribe da se sve vode na ovoj gori obogate ribom. Znaj da ribe, koje dođu ponovno na goru, postaju druge boje, i kada uđu u svoje izvorište i iskon, dadne im se drugo ime.

3. Kako su ovom čovjeku pokazani grijesi kršćana

Čovjek reče: Ljubljeni moj, što znače ove čudesne stvari?

Odgovor: Ništa drugo osim da ti shvatiš kako se opasno živi u sadašnjem vremenu i u kojoj kritičnoj situaciji se danas nalazi kršćanstvo.

Čovjek se prepade preko svake mjere i reče: „Ah Ljubljeni moj, molim Te iz najdubljih dubina svog srca i duše da mi dopustiš najgorču i najtežu smrt koju si dopustio bilo kojem čovjeku samo da bi se Ti smilovao kršćanstvu.

Odgovor: Ne, ne, ne treba tako biti. Vidiš kako malo koristi što je Bog umro na križu. Što bi mogla onda koristiti tvoja smrt?

Čovjek: Ja ipak, Gospodine, imam povjerenja da tvoja smrt još spašava mnoge ljude.

Odgovor: Puno manje nego što kršćani to vjeruju u ovo zlo vrijeme.

Čovjek: Ja čvrsto vjerujem kad bi kršćani znali da je loše ono što čine, ne bi to više činili.

Odgovor: Time ne mogu biti opravdani od grijeha jer svaki čovjek kad dođe do dobi razbora i upotrebe razuma, dužan je poznavati i opsluživati kršćanske zapovijedi.

Čovjek: Upravo je strašno ono što Ti govoriš o stanju ljudi u ovom vremenu.

Odgovor: Ti sam trebaš vidjeti na koji uznemirujući način danas stoje stvari u kršćanstvu i kako narod u ovom vremenu živi protiv svih zakona, a strah Božji je potpuno zaboravljen.

Čovjek: Ljubavi moja, ako je moguće, poštedi me da to vidim jer već previše znam. Kada na to mislim osjećam se tako loše da ne želim više znati.

Odgovor: Ti trebaš vidjeti ne samo bezumne ljude, nego također na koji način su uhvaćeni oni prividno dobri i dobre volje, i na što su još navezani tako da ne napreduju.

Čovjek: Ljubljeni moj, u svemu čini što želiš.

4. Kako je ovom čovjeku bila pokazana velika i visoka gora s devet hridina, na hridinama su boravili kršćani, a hridine su bile jedne iznad drugih

Odgovor: Otvori svoje nutarnje oči i vidi gdje si.

I u tom istom trenutku je čovjek bio odveden jako daleko u uvalu blizu jako visoke gore, tako visoke da je izgledalo da dodiruje nebo. I na ovoj velikoj i visokoj gori vidje velike i široke jako visoke hridine, jedne iznad drugih sve do vrha gore, a na svakoj hridini su boravili ljudi. I vidje kako prekrasni likovi padaju dolje s vrha na zemlju. Ovih likova je bilo jako puno i čim bi pali dolje postajali bi crni kao ugljen. Naprotiv dok su boravili na gori, bili su lijepi preko svake mjere i prosvijetljeni tako da ih je čovjek mogao jedva gledati.

Čovjek tada reče: Ljubljeni moj, što znači ova čudesna stvar?

Odgovor: Lijepi ljupki likovi su plemenite duše koje je Bog stvorio na svoju sliku i priliku. Ove duše odmah nakon što iziđu iz svog izvorišta i iskona, dolaze u majčinsko krilo, kako je Bog odredio prema naravnom hodu stvari, i čim majčinsko krilo postane prihvatljivo, vrijeme je kad Bog udahne plemenitu dušu u tijelo, a čim mala duša dođe na zemlju, odmah pada u istočni grijeh.

Čovjek: Što znači ova visoka gora i strašne i visoke hridine koje su na njoj?

Odgovor: Ti trebaš još vidjeti sve to, iako ne u ovom trenutku, to jest na koji zabrinjavajući način stoje stvari u kršćanstvu za sve ljude izuzev za malobrojne; kako su svi kršćanski zakoni i zapovijedi iskrivljeni i kako malo ljudi u ovom vremenu traže i za cilj imaju Božju čast a da ni u čemu ne traže sebe.

Bili su mu pokazani također grijesi jako skriveni i potajni, koje se on ne usuđuje opisati zbog slabosti naroda. Zbog toga se čovjek prepade do dna svoga srca, i to ga je tako ganulo na samilost da se počeo žaliti i naglas plakati, tekle su suze iz njegovih očiju. Tako se razboli da mu je izgledalo da će umrijeti.

Kada se *čovjek* povratio sebi, Bog mu je dao skrivene snage. Tada se pridigao, prostro na zemlju u obliku križa i reče:

„Jedina ljubavi moga srca, ako je to tvoja volja, želim danas vrlo rado dati srce, dušu i tijelo za kršćane kako bi im Ti bio milosrdan i da se oni poprave“.

Odgovor: A čemu bi to koristilo? Bog je prolio svu svoju Krv i podnio užasnu smrt a to je donijelo tako malo plodova za one koji žive u ovo vrijeme, jer su potpuno zaboravili na Njega u svojim srcima i zapriječili svu Njegovu plodnost prezirima, klevetama i svim grijesima koje čine protiv svoga Boga u svojim razgovorima.

Čovjek: Ljubljeni moj, zbog svoje gorke smrti smiluj se kršćanstvu!

Odgovor: Kako Bog može dopustiti da takvo stanje još dugo traje? Ti si dobro vidio kako opasno svi sada žive bez straha Božjega. Oni krše sve pravedne kršćanske zapovijedi i zakone. Pogledaj oko sebe, tko sada živi kako je bilo određeno u početcima?

Čovjek: Ljubljani moj, budi milosrdan prema svetom kršćanstvu!

Odgovor: Ti moliš za sveto kršćanstvo. Kaži mi kako su sveti ljudi koji danas žive u kršćanstvu! Promotri svećenike i laike. Želim ti pokazati i one najviše od njih.

5. Pape¹

Odgovor: Reci mi kad je zadnji papa kanoniziran? U prošlosti to se redovito događalo. Mnoge pape bijahu sveti pred Gospodinom.

Čovjek: Ljubljani moj, koji je razlog tomu?

Odgovor: Reći ću ti. Pape koji su prije živjeli bijahu sveti jer su provodili svoj život jako različito od onih koji sada žive. Oni bijahu potaknuti svetom željom da pomažu kršćanima, i duhovno i materijalno, nisu tražili sebe ni svoje dobro. Tražili su jedino i iznad svega slavu Božju. Nisu gledali ni na prijatelje ni na časti, dušom i tijelom radili su jedino za Boga tako da su u svakom trenutku bili u skladu s voljom Božjom, i radije bi željeli umrijeti i pretrpjeti najteže muke negoli učinili nešto protiv Boga. I ponekima od njih tako se i dogodilo, umriješe mučeničkom smrću. Znaj da je u ovom vremenu u mnogima ugašeno svjetlo istine. Oni samo gledaju na sebe, svoje časti, kako pomoći prijateljima i rodbini, kako zgrnuti bogatstvo i moć. Umjesto da traže Božju slavu oni traže sebe i svoje interese i zbog toga nisu sveti.

6. Kardinali

Pogledaj kardinale koji žive u ovim vremenima. Da li oni traže Boga i mole za milost? Dopuštaju li da milost u njima djeluje? Oni su oslijepjeni škrtošću i ohološću, gledaju samo kako da svojoj rodbini pridobiju časti i jedva čekaju da papa umre nadajući se njegovom mjestu. Prije kada bi papa umro, kardinali bi se od straha tresli jer se osjećahu nedostojni papinske službe. U prošlosti kada bi Papa trebao biti izabran, svi su jednodušno molili prostirući se ispred Gospodina i moleći Ga da im udijeli papu po svojoj svetoj volji. To su radili od svega srca, jer su željeli samo da ispune Božju volju. A danas? Sve je to zaboravljeno. Pape prije svega moraju biti izabrani od Boga, a tek onda od ljudi. Tako bijaše u prošlosti.

7. Biskupi

Pogledaj kako žive biskupi u ovim vremenima. Oni bi danonoćno drugima trebali pomagati svojim savjetima i učiteljskom karizmom koju su primili tako da kršćani mogu ustrajati u vjeri i biti učvršćeni u njoj. Gdje oni ne stignu, trebali bi providjeti drugima da to čine umjesto njih, svetim doktorima teologije koji svojim životom svjedoče ono što naučavaju. Trebaju živjeti svetim i čistim životom tako da svi oni koji ih vide i slušaju budu potaknuti da promijene nabolje svoj život. Trebaju u svemu najprije tražiti Božju volju, a ne vlastiti interes. Ali izgleda da su oni zaboravili na traženje Božje volje imajući na pameti samo svoju čast, bogatstvo i moć. Zaboravili su na duše za koje je naš Gospodin prolio svoju Krv i koje im je povjerio. Kada negdje nedostaje biskup, samo Bog zna koliki žele to mjesto i

¹ Kako bi se shvatio opis grijeha kršćana koji slijedi, preporučam da se prije pročita kratki prikaz crkvene povijesti vremena u kome je živio blaženik. U jednom trenutku su bila izabrana čak tri papa. Bl. Henrik, vođen milošću, naslućuje problematično stanje duha u kršćanskome svijetu i u tome vidi glavni razlog velikih nedaća koje proživljavaju. Ali napominjemo isto tako da neke stvari, o kojim Susone govori kao moguće napasti, trajno su prisutne među kršćanima.

što sve čine da ga dobiju. Kako je to postala opća navika, Bog pripušta da im bude kako oni žele. U prošlosti bi Bog trebao nekoga prisiljavati da postane biskupom i kad bi prihvatio, Bog bi bio s njim sjedinjen i on bi postajao svet.

8. Priori i priorice

Gledaj kako se živi u opatijama. Kada umre prior, odmah se nađu dvojica koji žele doći na njegovo mjesto. Čine sve da dođu do toga cilja, ratuju jedan protiv drugoga na sve moguće načine i tako čine veliku štetu samostanu vodeći ga prema propasti. Prije ne bijaše tako. Trebalo ih je prisiljavati svetom poslušnošću da postanu priori. I kad bi napokon prihvatili u strahu Božjem birjahu najmudriji i najsvetiji da drugima budu savjetnici.

Čovjek: Ljubljani moj, budi milosrdan!

9. Prosjački redovi

Odgovor: Promotri kako sada žive prosjački redovi, u kojima su oci ispovjednici i koji s propovjedaonice naviještaju Riječ. Koliko je njih proglašeno svetima kao što se to događalo u prošlosti?

Čovjek: Ljubljani moj, ja se nadam da još živi puno ispovjednika koji su svete osobe.

Odgovor: Među njima ima dobrih osoba. Ali je malo onih koji žele ići izravnim pravim putem da je to jadno! Da su živjeli prije kao što žive sada, ne bi im se dopustilo da ostanu u samostanu niti da ispovijedaju. Ali svijet je prepun laži. Kada osobe nađu nekog ispovjednika koji im povlađuje i dopušta im da žive na svoj način, nazivaju ga dobrim i poučenim Svetim pismom. Znaj da će se drugačije suditi kad se dođe tamo gdje se ne može lagati. Danas se kaže da je čovjek slab, da treba biti njemu naklon, da ljudska narav nije kao što je nekada bila. To nije istina, to je lažni nauk. Bog nije zapovjedio blagost da bi učvrstio poroke naravi. Bog nikada nije zapovjedio da čovjek čini preko svoje snage, on je zapovjedio da se bježi od grijeha. Bog je kazao: *Idi i ne griješi više*. Nikada nije kazao: *idi uništavaj svoju narav i sebe samoga*. On je zapovjedio ljudima da na sebe uzmu svoj križ, i time je htio kazati da trebaju činiti sve što je u njihovoj moći i ništa više. A gdje su danas ispovjednici koji ne traže sami sebe i vlastite interese? Zbog toga se događa da ispovjednici prvi padnu u ponor a slijede ih oni koji dopuste da ih oni vode širokim i lažnim putem, na bilo koji način da se to događa. Zbog toga ispovjednik koji pripada nekom redu ne treba položiti oružje, treba ispovijedati i ne prešutiti istinu, pa ako bi zbog toga morao položiti i svoj život.

10. Učitelji

Odgovor: Pogledaj učitelje, gdje su oni koji se s propovjedaonice usuđuju otvoreno kazati istinu i razotkriti kriminalne grijeha koji se danas čine među kršćanima, koji opominju narod i izlažu svoj život zbog Božje časti?

Čovjek: Učitelji možda žele reći da i kada si Ti bio na zemlji, Riječ je bila tako skrivena ponekada.

Odgovor: To je istina, ali to se događalo jer moj čas još nije bio došao, čas u kojemu sam želio podnijeti smrt. A kad je čas došao, otvoreno sam propovijedao istinu. Bog želi da se otvoreno propovijeda istina.

Čovjek: Ljubljani moj, učitelji možda vjeruju da kada bi govorili čistu istinu, narod bi pobjegao vjerojatno zbog tih riječi te bi izgubili i jedno i drugo.

Odgovor: Bogu bi bilo draže da se u ovim zabrinjavajućim vremenima otvoreno propovijeda istina, otkuda proizlazi i što je grijeh, radije nego da se to prešućuje. Čovjek koji bi kročio izravnim putem bio bi draži Bogu od 100 000 drugih. Bilo bi korisnije i puno bolje

ljudima da žive u strahu Božjemu i brizi, kako bi upoznali istinu, nego da vjeruju da dobro žive, a u biti žive na pogrešan način.

Čovjek: Ljubljani moj, ja ipak vjerujem da još ima učitelja koji se usuđuju izložiti svoj život iz ljubavi prema istini!

Odgovor: Iako ih još ima, malo ih je na zemlji, tako malo da je bolje da to ne znaš. Zbog toga je tako malo učitelja proglašeno svetima za razliku od prošlih vremena.

Čovjek: Ljubljani moj, smiluj se kršćanstvu!

11. Samostani časnih sestara

Odgovor: Gledaj kako se živi u ovim vremenima u samostanima časnih sestara. U njima se prije provodio gorljivi nutarnji i uredni duhovni život. Tko bi vidio i govorio sa časnim sestrama, ostajao bi pod velikim dojmom i uvelike bi se popravljao. A sada je došlo do toga da ako neki dobri kršćanin nađe među njima, počinje ih izbjegavati zbog njihova lošeg ponašanja i njihovih riječi. Njihovo ponašanje nije pobožno i podložno, niti nastoje da druge potaknu na obraćenje. Časne sestre kao da su zaboravile istinsku božansku nutarnju gorljivost, one dobro pjevaju ustima, puno usmeno mole ali njihova srca su jako daleko od Boga. Moram se tebi požaliti. Ako se neki čovjek želi uistinu obratiti vječnoj istini gorljivošću potpunog obraćenja, časne ga ismijavaju i omalovažavaju njega i njegov život. To se događa u muškim² i ženskim samostanima. Znaj da svi oni koji izopačuju život drugih u samostanima bilo potajno ili otvoreno, iza leđa ili u oči, trebaju se dobro bojati za sebe same jer imaju pred svijetom ime redovnika i redovnica, ali pred Bogom su razarači Boga jer Ga gone i udaljavaju od ljudi.

Znaj da je u ženskim samostanima jako mali broj savršenih duša. Ako bi sestre gorljivo željele ispitati savjest trebale bi jako dobro primijetiti ako su zahvaćene nečim čime teško vrijeđaju Boga i padaju u teške grijehe. Jedan dio sestara je zahvaćen škrtošću, neke ohološću, druge užasnom srdžbom, dio njih odbojnošću prema poslušnosti, druge nečistoćom. Iako ne vanjskim činima, padaju u nečistoću željom, dopuštaju da se drugi vežu uz njih i one se vezuju uz druge te se prljaju pred Bogom, a to čine i razgovorima i neprikladnošću oblačenja, „uzvišenim“ i svjetovnim postavljanjima, riječima i prijateljstvima sa svjetovnim ljudima, sa skrivenim grijesima koji se ne mogu opisati. One koje to čine dobro znaju što pod tim razumijevam. I znaj da se toliko grijeha čini u ženskim samostanima otvoreno ili skriveno da je situacija jako kritična.³

Znaj isto tako da je pravi izravni put nutarnje i božanske gorljivosti, čiste nakane u Božjoj ljubavi među sestrama zatrpan u lijenosti. Bliskost s Bogom, kako je to nekada bilo, potpuno je zaboravljena među njima i potpuno opala. Zbog toga se tako malo njih posvećuju kao što je to bilo prije kada ih je bilo puno svetih pred Bogom.

Čovjek: Moj Ljubljani, kako me žalosti to što se ove sestre izopačuju na takav način jer su primljene u redovništvo iznad svega da samo u Tebi nalaze utjehu!

Odgovor: Promotri isto tako kako se svako redovničko pravilo ne opslužuje u muškim samostanima bilo da bez klauzure, ili prosjački redovi ili neki drugi.

Čovjek: Ljubljani moj, ja mislim da još ima samostana u kojima se vodi gorljivi nutarnji život.

Odgovor: To je istina. Ali je premalo uistinu gorljivih samostana da je to jedno!

Čovjek: Neka Te to potakne na samilost! Ah moj Ljubljani, kako sam prestravljen i ožalošćen tim stvarima u dnu moga srca.

12. Biskupijski svećenici

² Ovo je bilo bolno iskustvo i samog blaženika kao što on o tome piše u svome *Životu*.

³ Bl. Henrik opisuje dekadenciju redovničkog života nakon velike kuge 1348. ali u kritičnim povijesnim periodima nažalost ti se grijesi događaju.

Odgovor: Sada promotri kako biskupijski svećenici troše svoja dobra, kako sramotno rasiplju dobra koja dobivaju za pobožna utemeljenja, u bludu, raskošnom življenju i traženju časti. I pogledaj u ovim vremenima kako se oblače, ponašaju u svojim raskalašenim stavovima na način kako to ne priliči njihovu svećeničkom staležu. Pogledaj kako zloupotrebljavaju dobra kršćana dana za korist duša u čistilištu.⁴

Vidi kako svi oni paze na dostojanstva i časti te za tim teže, i kako je malo je ljubavi prema Bogu u svim njihovim djelima, činima i propustima, jer su istinu potpuno zaboravili i izgubili svaku božansku gorljivost. Zbog toga tako malo imaju sveti nutarnji doživljaj u sebi kao da se to sve na njih ne odnosi, ne misle na to, misle samo na to kako dobiti velike crkvene rente i postići visoku znanost kako bi od toga izvukli korist, čast i bogatstvo posred redovnika i drugih biskupijskih svećenika. Dakle, njihova nakana je puno više da se svide narodu nego da upoznaju i kušaju Boga i njegovu milost u nutrini. Zbog toga Gospodin od njih uzima milost koju su dobili i daje je nekome drugome.

Čovjek: Ovo je jako iznenađujuća stvar, uzima ono malo milosti koji netko ima i daje je onome tko je već ima obilno?

Odgovor: Kada Bog daje svoje milosti a nju se ludo zapostavlja, on oduzima istu tu milost koju je dao te je udijeli onome tko već ima obilje milosti da je gorljivo i s ljubavlju čuva.

Čovjek: Ljubljeni, neka Ti je neprestana hvala što još ima nekoga tko čuva tvoje milosti i spreman ih je prihvatiti.

Odgovor: Znaj da je jako malo takvih, i kad bi svi oni odjedanput umrli, kršćanstva bi odmah nestalo.

Čovjek: Jedina Ljubavi moga srca, smiluj se! Kad bih mogao iz svojih očiju izljevati krv moga srca, rado bih to učinio!

Odgovor: Bila bi to dobra stvar kada bi čemu koristilo.

13. Beghine⁵

Odgovor: Sada vidi kako danas žive beghine i koliko je opao gorljivi nutarnji život koji su u prošlosti provodile. One sada misle kako zadobiti puno dobara i renti, lijepih kuća sa svim namještajem i brojnom poslugom koja sa svom brigom njih čeka, misle još kako kupiti lijepu odjeću najboljih boja, lijepe zaslone i ukrase, zadobiti brojne usluge, biti čašćene i cijenjene. Svaka dobra nutarnja gorljivost, svako nutarnje trpljenje u predanju Bogu je među njima potpuno zaboravljeno. Trče i kokodaču posvuda. Ako neke od njih drugačije čine, tako su malobrojne da je to jadno. Sve žive i rade svojeglavo jer ne žele ostaviti vlastiti način djelovanja i mišljenja. U prošlosti su bile prožete božanskom gorljivošću, jednostavnom i spremnom, bile su dobra srca i Bog im je bio posebno blizak te je u njima učinio velike i skrivene stvari.

Čovjek: Smiluj se, moj Ljubljeni, jer Ti nisu svi ljudi poslušni i ne odriču se sebe.

14. Begardi⁶

Odgovor: Promotri sada braću i begarde koji trče tamo-amo a zaboravili su izravni i istiniti put nutrine. Ime nekih koji dobro hode, ali ih je jako malo. I znaj da bi Bog mogao u neke od njih izliti svoju milost za puno razumskog pričanja, što oni jako žele. Ali znaj da se to

⁴ Blaženik misli na novčane fondacije misa za pokojnike.

⁵ Tako su se u Flandriji nazivale žene koje su živjele u zajednicama ali nisu polagale zavjete.

⁶ Tako su se u Flandriji nazivali muškarci koji su živjeli u zajednicama, ali nisu polagali zavjete.

ne događa po mnogim bujnim razmišljanjima nego u dubokom nutarnjem stavu, poniznosti, i predanja i podložnosti Bogu. U tome oni, ali i drugi ljudi, imaju jako puno nedostataka.

Čovjek: Ljubljeni moj, ozbiljno se bojim da kad bi crkveni autoritet to znao, da bi se naljutio.

Odgovor: Trebaš još vidjeti jedan veliki nered među svjetovnjacima. Nitko ne treba drugoga optužiti jer su svi u grijehu.

15. Carevi i kraljevi

Odgovor: A sada motri veliku i prepotentnu oholost careva i kraljeva i njihovih žena. Prije kad je trebalo nekoga izabrati, neki su se opirali tome na sve načine, smatrali su se nedostojnima vlasti zbog poniznosti i kad je netko bio izabran za cara Svetog Rimskog Carstva⁷, to je prihvaćao s poniznošću, ljubavlju i strahom te bi prikazao Bogu dušu i tijelo, dobra i časti, smatrao se slugom Gospodnjim, od Boga je očekivao pomoć, brinuo se za mir i slogu među kršćanima, hrabro se zauzimao za pravednost. Ljubili su Boga, njihovo ponašanje je bilo ponizno u svim djelima i propustima, muževi i žene su se Bogu sviđali kad je to vidio. A sada je sve to izokrenuto. Dobro shvaćаш kako se djeluje protiv svakoga zakona na sve načine, ali isto tako vidiš kako su ti putovi pusti, dekadentni i krivi.

16. Vojvode, grofovi i baruni

Odgovor: Sada vidi kako žive vojvode, grofovi, baruni i njihove žene. U prošlosti su mnogi riskirali tijelo i život za Božju čast kako bi bio mir među kršćanima u njihovim zemljama, bili su sveto gorljivi dostojni poštovanja. Njihove žene su često bile poštene, ponizne i tako dobra ponašanja. Kad bi netko kod njih boravio, bilo da se radi o gospodi ili damama, bili su potaknuti da poboljšaju svoj moralni život srameći se sebe. A ako bi neka dama bila drska i neozbiljna te nije htjela živjeti u Božjem strahu, muž ju je opominjao da se s Božjom pomoći pravedno ponaša. Bilo je prije više ljudi i žena koje su ljubile Boga. A sada oni žive u svom bezobrazluku koji se samo može zamisliti i oholo sa svim drugim motivima čine sve bezobzirnosti, preko svake mjere narušavaju prava svog siromašnog naroda, uzimaju im pravednu zaradu i troše s velikom opasnošću za svoje duše pred Bogom.

Čovjek: Smiluj se, moj Ljubljeni!

17. Vitezovi i plemići

Odgovor: Promotri sada vitezove i plemiće koji se zovu majordom, dame s dvora i štitonoše. Vidiš kako je pretjerano isprazan njihov život u ovom opasnom vremenu, kako se oblače, kako je sramotna i nedostojna moda njihove odjeće, a njihovo ponašanje i načini djelovanja su kao u bezumnika, kao u bezobzirnika, onih koji žive bez straha Božjega bilo da se radi o muškarcima ili ženama. I izopačuju svaku vitešku disciplinu sa svom bezumnošću koja se može samo zamisliti i što sve me čine sa svojim tijelima i dobrima.

U prošlosti vitezovima je bila dopuštena viteška borba i udaranje kopljem s nakanom da se nauče dobro boriti ako je to zahtijevalo dobro kršćanstva i kako bi mogli štititi udovice i siročad. Oni su se ponašali tako pošteno, pobožno i ponizno da je bilo ugodno vidjeti ih i poticali bi druge da poboljšaju svoj život. Ljubili su Boga, Njega i Njegovu čast imali za cilj u svim svojim djelima. To je bio čedan i dobar viteški život i zbog toga su mnogi od njih bili od Boga posvećeni u svijetu.

⁷ Upućujemo na povijesni uvod knjige i napominjemo da se radi o tadašnjem srednjovjekovnom njemačkom carstvu.

18. Buržuji

Odgovor: Sada vidi kako žive buržuji i trgovci u gradovima, znaj da osobe u ovom vremenu žive za dušu jako opasnim životom jer se u njima ukorijenila najužasnjija škrtost i toliki su zaslijepljeni da će se jedva pred smrću moći osloboditi ove uznemirujuće mane. A ta škrtost se rađa iz dna velike oholosti jer svatko želi nadići drugoga. I kako ova materijalna dobra budu ponekad zadobivena s dopuštanjem nekih ispovjednika, a to zna Onaj koji sve poznaje, njihova savjest postaju otvrdla i zamrla.

U prošlosti građani i trgovci su bili uglavnom ljudi koji su se bojali Boga, krjeposni, miroljubiva srca u svim djelima i propustima, bili su zadovoljni sa malo dobara, nisu bili škrti sa svojom pšenicom i vinom. Njihova srca nisu bila uništena škrtošću kao sada. Zbog toga je Bog u njima boravio. Znaj da oni koji umru u takvoj škrtosti nalaze se u velikoj opasnosti. Ljudi to znaju i dobro spoznaju pa ipak ne žele se prmijeniti. Kada oni zarade toliko da imaju dovoljno za sebe i svoju djecu, što je njima dopušteno ako je zarađeno pravedno i po Božju, trebali bi prestati zgrtati novce i živjeti redovito i pobožno ne dopuštajući da ih škrtost savlada. A sada svatko želi biti kao drugi i biti bogatiji od njega i svojih predaka. Zbog toga su sitni pred Bogom i svojim prijateljima, te troše i troše protivno volji Božjoj za šepurenja i stave svijeta. Zbog toga su dan i noć u velikim brigama kako zadobiti sve veće bogatstvo.

Čovjek: Ljubljani moj, zašto dopuštaš raznim ljudima da imaju velika vremenska dobra, kad se bojim da nisu za dobrobit njihove duše?

Odgovor: Znaj da je Bog tako dobar da ne želi nikoga ostaviti bez nagrade. Kada vidi da je srce i duh čovjeka potpuno okrenuto prolaznim stvarima, On ga obdaruje ovim ispraznim dobrima i udovoljava njihovoj želji za stvarima svijeta. Ali žive u jako opasnom stanju za vječno spasenje oni koji traže zadovoljstvo samo u vremenitom.

Čovjek: Ljubljani moga srca, smiluj se kršćanstvu!

19. Zanatlije

Odgovor: Vidi kako opasno žive zanatlije, kako su puni škrtosti i pohlepe u ovom vremenu i kako traže što više mogu da se izjednače s onima kojima bi trebali biti podložni po Božjim odredbama. U prošlosti mnogi zanatlije su bili ponizni i jednostavni u duhu i ponašanju u svim svojim djelima tako da je Bog bio ljubazan prema njima. A sada se oholo uzdižu tako visoko da Bog ni na koji način ne može boraviti u njima. Bog ni na koji način ne boravi u oholima.

Čovjek: Ljubljani moj, smiluj se tome! Ja sam vjerovao da su to jednostavni ljudi.

Odgovor: Oni skupo naplaćuju svoj zanat, i jedan provocira drugoga kako bi dobili veću cijenu, pa ipak zavide jedni drugima, uzajamno se mrze i uvijek nastoje da potpuno ocrne djelo drugoga.

Čovjek: Ljubljani moga srca, smiluj se kršćanstvu!

20. Seljaci

Odgovor: Vidiš kako mnogi seljaci žive u selima u ovo opasno vrijeme bez ikakve svijesti o strahu Božjemu, kao živine, bez discipline i poštenja, postali su lukavi, napuhani, zločesti do dna srca i duha tako da ih je Neprijatelj Božji zaposjeo sa svom svojom moći. Znaj kad me ne bi bilo molitava Božjih prijatelja, Bog bi drugačije s njima činio zbog njihovih velikih poroka.

Čovjek: Ljubljani, ako je moja siromašna molitva korisna, htio bih Te moliti za njih da ih sačuvaš.

Odgovor: Bog to podnosi dok bude mogao podnositi, ali dan Suda je neizbježan. Prije su seljaci često bili dobre osobe, jednostavne i ponizne tako da je Bog bio milostiv i pun ljubavi prema njima.

Čovjek: Ljubljeni moj, ne znam što drugo reći osim da se smiluješ kršćanstvu, djelu tvoje neusporedive dobrote.

21. Žene u svijetu

Odgovor: Sada gledaj dokuda su došle žene u svijetu. Gdje je ženska čednost? Promotri kako je iz njih nestao svaki strah Božji i ženstvena skromnost i znaj da su žene u ovim opasnim vremenima zbog svoga ponašanja puno nemarnije i spremnije griješiti od muškaraca. Ne mislim na dobre i časne žene, mnoge među njima još žive čedno i na dobru glas, nego govorim o ženama predanima svijetu, predstavljale se one kao pobožne ili svjetovne, žele se dopasti ljudima riječima i djelima, oblačenjem i ponašanjem. Tome se više predaju negoli Bogu, stvorenjima daruju svoje vrijeme, srce i sjetila. Žene su postale razbojnicke i paklene špilje, a Božja dobrota ih čeka, prikriva njihove grijehe, ali to ne pomaže. Žele da ih smatraju časnim ženama, a često su nedostojnije pred Bogom od javnih grješnica jer ove griješe sa strahom i nemirom, a ne sa nesmotrenošću kako to čine one. One su puno draže đavlu od javnih grješnica jer su mu korisnije.

Pogledaj kako besramno i drsko idu ispred ljudi. Kad su prije javne žene hodile tako premalo obučene, časne žene bi se sramile iz dna srca. Pogledaj kako odozgo dodolje idu nedovoljno obučene tako bezobrazno da bi se s pravom morale sramiti u srcu i duši pred svim ljudima. Pogledaj kako se pojavljuju pred ljudima sa svojom odjećom, korakom, gestama, riječima, djelima, cijelim ponašanjem, svojim očima i svim sjetilima! Gdje je sada ženska čednost i sram? Znaj da mnoge žene sa ovim svojim opasnim ponašanjem čine do 100 smrtnih grijeha dnevno pa ipak žele se pokazati kao časne žene, a o svim ovim grijesima kao ništa ne znaju, a uistinu su odgovorne za sve.

Znaj da kada neki čovjek vidi takvu ženu raspuštenu i razuzdanu kako nečedno obučena ide pred njim i pred svim ljudima, u njegovu srcu se javlja želja da je ima prema svojoj volji kako bi sagriješio. I koliko to često bude promišljeno i na to se pristaje, toliko se grijeha učini iako se nikada ne provedu u djelo. A žene sudjeluju u svim ovim grijesima jer su ih uzrokovale svojim zlim postupcima. To se događa u crkvama, na ulici, na bilo kojem mjestu. Ako se dogodi da muškarac potaknut od ovih žena ode javnoj grješnici i s njom sagriješi, one su uzrokom ovih grijeha i toliko se puta dogodi da svi ovi grijesi padnu na njih, iako se to ne želi priznati, jer su se grijesi dogodili zlim postupcima žena koje su se besramno pokazivale muškarcima bez Božjeg straha.

Sada pazi kako stoje stvari kada u zlu dođu do kraja. Pričešćuju se, pokazuju se dobro i misli se da je s njima sve u redu, a tada dođe đavao i predoči im njihovu grješnu ludost kako bi pale u očaj i vječnu smrt. To se često događa i one koje sve vrijeme svoga života provedu u razuzdanosti, a ispovjednici koji se s njima rado zadržavaju i dopuštaju im da se tako ponašaju sami idu opasnim putem. Znaj da mnoge primaju Tijelo Kristovo u stanju 100 smrtnih grijeha, nakon što su se tijekom cijele godine raspušteno ponašale, dođe korizma, ne sjećaju se više tih skrivenih grijeha, a nakon Uskrsa potpuno svojevolumeno će nastaviti kao prije, sačuvavaju sve za to potrebno, odjeću, ukrase i sve drugo. Bilo bi bolje i korisnije za ove da u njih uđe 100 000 đavli nego da primaju Boga po pričesti u stanju smrtnog grijeha. Znaj ovo, da te netko odvede kući i stavi na nečisto i smrdljivo mjesto kako bi mu mogao na ovome zahvaliti, iako si jadno stvorenje?

Čovjek: Ljubljeni moj ,smiluj se kršćanstvu!

22. Bračni parovi

Odgovor: Sada promotri do čega je došla i što je postala sveta ženidba. Znaj da najveći broj osoba koje žive u ovom vremenu od svoga braka čine đubrište jer u njemu žive kao životinje sa svom požudom i razuzdanošću koju njihova životinjska narav može uzrokovati. Oni žive protivno svakoj zapovijedi i redu svetog braka i protivno svakom razumu. Bog nije ustanovio sveti brak s nakanom da se treba živjeti prema zahtjevima iskvarene naravi, nego da se u njemu provodi plodan i pobožan život, kako je to Bog odredio u pravom rasporedu stvari.

Tko živi sveti brak kako je to odredio Bog, ojačat će mu duša i tijelo jer Bog ne uništava narav, nego je vodi do savršenstva. A budući da se sada čini toliko protiv zakona i reda svetog braka jer je ljudska narav tako iskvarena i bolesna, najveći broj osoba je prepune blata i bluda u braku i izvan njega, pa i svećenici, svjetovnjaci, časne sestre, redovnici, tako da se još jedva tko nađe tko nije time zaprljan. Ako se prljanje i ne događa činima, događa se na drugi način bilo da je to ponašanje ili nutarnja i vanjska navika. Kada bi Bog htio potopiti svijet zbog njegovih grijeha kao što je to učinio u vrijeme Noe, trebao bi pustiti da svijet propadne svaki dan i svaki čas kao što se po nekim znakovima to može ubrzo i dogoditi za malo vremena. Bog je ljubazno upoznao narode u ovim zadnjim vremenima po mrtvima od kuge, i još više, ali to je malo koristilo jer su kršćani nezahvalni i na to su zaboravili kao da se to dogodilo prije tisuću godina. Postaju sve gori i gori iz dana u dan. Znaj da kada to izazove srdžbu Božju, On će dopustiti da svaki čovjek ubija drugog čovjeka. Uistinu svatko se trudi kako bi nadvladao drugoga i spreman je zadati smrtni udarac, oholost i uznositost su tako velike da se došlo do toga da se grijeh više ne smatra grijehom, i već više od nekoliko stoljeća ljudi nisu bili tako zli kao danas.

Oni bi trebali naučiti ljubiti Boga jer kad dođe smrt, đavao preko svake mjere upregne sve svoje sile kako bi zauvijek uništio čovjeka, predočava mu sav njegov bezumni život na tako užasan način da veliki broj ljudi padne u očaj, propadnu čak i neki ljudi koje se jako cijeni. Ima raznih ljudi prema kojima je Bog tako srdit da moraju trpjeti bez mjere sve do zadnjeg dana, a na kraju ne razlučuju jesu li u paklu ili u čistilištu. To su nemarni grješnici koji svoje obraćenje odgađaju sve do kraja, a tada su se tako malo kajali da je, Bog prema njima srdit i ne želi znati za njih niti ih se sjećati, ne želi da se njihovi bližnji za njih mole.

Znaj da stvari sa narodom u ovo vrijeme stoje još gore od onoga kako se smatra. Đavli se trude da na kraju života čovjek propadne zauvijek. Znaj da svaka moć koju đavao ima dolazi od grijeha. Želiš li znati što je upropastilo Židove?

Čovjek: Jedini moj, predraga Ljubavi, koji je bio uzrok tome?

Odgovor: Znaj da su to uzrokovali njihova škrtost i skriveni grijesi, to je bio uzrok propasti Židova. Znaj da kad bi Bog htio obarati kršćane za njihove skrivene grijeha i nakane, ne bi trebao činiti ništa drugo nego udarati kao što će se to i dogoditi za kratko vrijeme.

A gledaj sada koliko je teško i duboko pao narod pod strjelice nečistoće, oholosti i škrtosti koje Bog mrzi na poseban način jer su uzroci zavisti i mržnje i općenito svih drugih grijeha. Ovim grijesima su ispunjeni gradovi, samostani, redovnici, svjetovnjaci, svećenici, laici, nitko ne može optužiti druge, svatko je grješan. Da svatko marljivo pazi na sama sebe, primijetio bi da ima toliko posla u svojoj nutrini da bi zaboravio na druge. Znaj da je Otac trajno srdit jer su kršćani zaboravili Njegova Sina i sve kršćanske zapovijedi. Ako se ne poprave, ja očekujem da će Otac dopustiti svojoj pravednosti da nadvlada nad milosrđem. Tako da njegovi neprijatelji ne moraju zanijemiti dok se ne osveti za svoga Sina.

Čovjek: Ljubljeni moj, prestravljen sam ovim govorom do dna svoga srca, izgleda mi da sam tako bolestan da trebam već umrijeti, to bi mi bilo drago ako je to tvoja volja.

Odgovor: Ne, ti trebaš vidjeti još i više.

Čovjek: Ljubljeni moj, neka bude tvoja volja!

Odgovor: Sada želimo reći kako je ovom čovjeku bila pokazana velika gora sa devet visokih, širokih i strmih hridina, a one su bile jedna iznad druge sve do vrha gore, a na hridinama borave kršćani.

Nitko ne može doći do Boga a da ne boravi na ovih hridinama.⁸ Tko želi u ovom vremenu da mu bude dopušteno motrenje izvorišta i iskona iz kojega je stvorena duša, treba biti hrabra, odvažna i odlučna duha i mora se uspinjati preko svih ovih hridina sve dok ne dođe do najviše. Ondje će mu biti pokazano kuda treba ići.

Bit će plemenit čovjek onaj tko bude htio rizike i napore uspona na ovu goru visokih hridina, on će pobjeđivati u ovome životu sve svoje neprijatelje i postat će veliki svetac u vječnome životu.

23. Prva hridina i ljudi koji na njoj borave⁹

Odgovor: Kažem ti, da si morao vidjeti i slušati sve to dugo vremena, ne bi to mogao podnijeti.

Čovjek: Neka bude tvoja, a ne moja volja.

Odgovor: Sada otvori svoje nutarnje oči i vidi gdje si.

Čovjek: Ljubljeni moj, vidim da sam ponovno na mjestu gdje sam prije bio, u podnožju visoke gore; i želim od tebe saznati značenje tih stvari.

Odgovor: Vidjet ćeš razlog zašto su duše ponovno pale u dolinu.

I u tom trenutku se oslobađalo veliko svjetlo i sjaj koji čovjek jedva da može podnijeti.

Čovjek: Je li to sjaji duša koja je još u svome izvorištu i iskonu?

Odgovor: Trebaš znati da kada bi ti Bog pokazao neku dušu kako je u svome izvorištu i iskonu oblikovana po Bogu, tvoja ljudska narav ne bi to mogla podnijeti, niti bi mogao shvatiti sa svim svojim ljudskim razumom što je ona. Ali Bog ti je pokazao plemenitu dušu kako bi mogao o tome govoriti i pisati kao pomoć i opomenu kršćanima.

Čovjek: Neka bude tvoja volja!

Odgovor: Otvori svoje nutarnje oči i gledaj iznad sebe.

A čovjek vidje da je gora bila tako strašno visoka kao da do neba dopire, tako široka da se nije mogao nazirati kraj. Bilo je devet velikih hridina, jedna iznad druge sve do visine gore, njihova velika širina bila je čudesna za gledanje.

Čovjek: Kaži mi, moj Ljubljeni, što znači da sam u dva navrata vidio ovu tako veliku i visoku goru?

Odgovor: Gledaj kakav je izgled gore i koje osobe tu borave.

Čovjek: Neka bude tvoja volja!

Čovjek se odmah nađe na najnižoj hridini, a hridina je bila tako visoka da se otud vidjelo svu Zemlju i sav svijet istovremeno. I vidje da je užasna mreža bila bačena nad svim svijetom osim nad ovom visokom gorom. Čovjek se jako prepade i upita što to sve znači.

Odgovor: Bog ti je to pokazao u slikama da možeš vidjeti na koji je užasan i gorak način svijet danas zahvaćen svojim grijesima. Kad bi to otvoreno gledao sa svom grozotom, tvoja narav to uistinu ne bi mogla podnijeti.

Čovjek: Mislio sam da sam dovoljno gledao grijehe kršćana.

Odgovor: Da ti jasno spoznaješ brigu i muku u kojoj su trenutačno kršćani, u kojim su grijesima, u kojim su užasnim mukama i mučenjima, da vidiš poteškoće koje moraju zbog toga trpjeti, ne bi to mogao podnijeti.

Čovjek: Ljubljeni moj, što znači da ova mreža ne dospijeva na ovu goru?

⁸ Nakon što je blaženik opisao stanja duša u grijehu počinje opisivati razna stanja duša u milosti i duhovni rast što simbolički izražava sa slikom od 9 hridina.

⁹ Prva hridina predstavlja stanje početne milosti u duši. I opisuje se stanje duše koja je u mlakosti.

Odgovor: Znači da ljudi koji borave na gori žive u strahu Božjemu i bez smrtnih grijeha. Sada promotri i prosuđuj one koji borave na ovoj gori i one koji su mrežom uhvaćeni u zamke, a ipak se smatraju kršćanima.

Čovjek: Ali, moj Ljubljeni, nema li na prvoj hridini puno više ljudi nego onih koji borave na višim hridinama?

Odgovor: Ima ih više nego na svim drugim hridinama koje su ipak veće i šire.

Čovjek: Koje su to osobe koje borave na najnižoj hridini?

Odgovor: To su mlaki ljudi, nehajni, nemarni, hladni i bez prakticiranja velikih pobožnih vježbi. Ne žele činiti velike teške grijeha i to im je dosta do smrti. Oni su u tako zvanoj prostosti i izgleda da ne znaju ništa bolje. Ali znaj da je stanje ovih duša jako zabrinjavajuće i treba ga se bojati jer borave jako blizu omći.

Čovjek: Ljubavi moja, hoće li se spasiti ovi ljudi?

Odgovor: Da, ako ostanu do smrti bez teškoga grijeha, spasit će se. Ali stvari su jako opasne i teške po njih jer misle da mogu istovremeno služiti i udovoljiti i naravi i Bogu, a to je jako teško i jedva da se može provesti u djelo. Ali tko ostane postojan, bit će spašen. Ali će morati trpjeti velike muke i bijede čistilišta bez mjere užasno, i ostati tako dugo u njemu koliko je Bog odredio dok od najmanjeg do najvećeg grijeha ne zadovolje, dok za sve ne bude dana zadovoljština, jer i najmanja stvar u kojoj su se dogodili nedostaci u vremenu treba biti plaćena. I kada čovjek nakon tih muka dođe u nebo, njegova će nagrada biti jako mala u odnosu na druge dobre ljude jer njegovi naponi i njegove prakse i njegova ljubav prema Bogu su bili mali.

Čovjek vidje da mnogi od ljudi koji su boravili na prvoj hridini budu brzo odbačeni od hridine i padnu pod zamke te reče: Ljubavi moja, što znači da su ovi tako brzo odbijeni?

Odgovor: Pali su u teški, smrtni grijeh i ova hridina ih više ne može zadržati.

Čovjek vidje kako sa više strana mreže izlaze ljudi blijedi i sivi kao da su dugo vremena bili mrtvi pod zemljom te upita: Ljubavi moja, što znači ovo viđenje?

Odgovor: To su osobe koje su bile pod mrežom u rukama đavla zbog svojih smrtnih grijeha i sada su se pokajale. Đavao sada nema nad njima nikakvu vlast i mora ih pustiti izići iz mreže.

Čovjek: Zašto ovi ljudi imaju izgled mrtvacu?

Odgovor: Njihovo kajanje još nije bilo usavršeno ispovijeđu i pokorom. Kada se to dogodi, oni će postati kao drugi koji borave na ovoj hridini.

Čovjek tada vidje da su na ovoj hridini bile brojne osobe prijazne i krepke, djevojčice, adolescenti, ljudi, svećenici, laici, redovnici, časne sestre i kršćani svih vrsta bez izuzetka. Među ovim osobama, mladima i prijaznima, bilo je mnogo onih koji su bili krepki i radosni, ali koji su padali u mrežu. Tada čovjek upita: Što znači da ove osobe trče tako brzo pod mrežu?

Odgovor: Sjeti se usporedbe riba koje su padale iz svoga izvorišta s gore i brzo su se raširile posvuda svijetom i koliko ih se uhvatilo na zamke koje su im usput bile postavljene. Tom usporedbom Bog ukazuje na ove mlade koji padaju pod mrežu. To su adolescenti koji kada dolaze do doba razbora, trebali bi se usmjeriti prema svome izvorištu i iskonu, a ponašaju se kao one nerazumne ribe, slijede svoju narav i svojevoljno padaju pod mrežu ovog lažnog svijeta koji je neprijatelj ispunio perfidnim zamkama. A Božji neprijatelji sve čine kako bi ljudi pali u njihove zamke.

Čovjek: Vidim jako dobro da nitko ne može doći do spasenja osim onih koji se odlučna duha udavljaju od tih zamki.

Odgovor: To je uistinu tako. Sada vidiš kako adolescenti hotimice idu pod mrežu i sve dublje padaju u zamke i tako se nalaze u stanju sve opasnijem i štetnijem po njih. I što su više trčali dolje, to će im preko svake mjere biti teži izlazak iz mreže. Oni se ponašaju kao bezumne životinje i ne razmišljaju, nego ljube samo ono što im je sada prisutno. Gledaj sada.

Čovjek podiže oči i vidje na prvoj hridini mladu djevojku od 14 godina. Vodila je na jednom konopcu jednog uglednog crkvenog čovjeka, a blizu njemu je išao neki poštovani gospodin, pored njega ugledni čovjek i neka čašćena žena, svi vezani istim konopcem. Zatim su išle dvije žene i one vezane istim konopcem. Djevojka je hodila naprijed i pala u mrežu i sve ih povukla sa sobom. Čovjek upita: Ljubljani moj, što sve ovo znači?

Odgovor: Onaj ugledni gospodin i žena su bili časni ljudi i dugo vremena su živjeli u strahu Božjemu bez teškoga grijeha. Ona djevojka je njihova najstarija kći koja je došla do uporabe razuma i gledala je ispod mreže u privlačnost lažne radosti ovoga svijeta. Htjela je i ona tamo poći i reče svome ocu i majci da se želi ponašati kao druge djevojke njene dobi. Otac i majka su trebali odgajati još od djetinjstva svoju kćer usmjeravajući je na njeno izvorište i iskon, što nisu činili. Zatim su pošli svome ispovjedniku i kazali mu o toj stvari pitajući za savjet. On im je dopustio da sve prepuste slučaju s nakanom da sačuva prijateljstvo s tim bogatim osobama i rekao im je da je sada to uobičajeno te da su i njihovi prethodnici tako činili; te ih je uvjeravao da je ponositost njihove kćeri bezazlena. Nije mislio da su Lucifer i sve njegovo društvo bili protjerani od Boga zbog oholosti. To je razlog zašto djevojka ide naprijed a za sobom vuče ispovjednika te oca i majku pod mrežu. Druge dvije žene su slijedile njihov primjer te su ih slijedile i u padu pod mrežu.

Sada trebaš poći do ruba hridine.

Čovjek došao tamo i pogledao okolo. Njemu je izgledalo da je na kraju svijeta. Pogledao je ispod sebe i s puno gorčine i muke kazao: „Ah, Ljubavi moja jedina, pomози mi jer ne mogu ovo podnositi, vidim užasnu i prestrašnu nakazu te mi izgleda da će mi srce puknuti zbog velike i gorke muke. Pomози mi jako jer ne mogu podnijeti, vidio sam tako užasan i strašan lik da je to meni nepodnošljivo. Ova velika nakaza je vezala oko sebe veliki lanac, njegova snaga izgleda velika, užasna i moćna. Da nije tvoga beskrajnoga milosrđa kojim štitiš svijet, nakaza bi odvušla sav ovaj svijet u smrt i uništenje.

Odgovor: Znaj da ti je Bog dao da vidiš strahotu grijeha pod tim likom kako bi mogao pisati, jer da si morao vidjeti taj lik uistinu kakav jest sam u sebi, i da tvoje srce ima snagu tisuću srdaca, odmah bi se slomilo kada te ne bi Božja snaga podržavala.

Čovjek: Ah, Ljubljani moj, što je taj lik?

Odgovor: Ova užasna prisposoba je Lucifer, i imao bi sigurno snagu da povuče za sobom onim lancem cijeli svijet da mu to ne priječe neki dobri ljudi koji žive u ovo naše vrijeme.

Čovjek: Jedini moj Ljubljani, neka Ti je trajna hvala što takvi ljudi još žive zbog kojih opstoji kršćanstvo.

Odgovor: Trebaš ih još vidjeti, njihov boravak je na najvišoj hridini.

Čovjek: Ljubljani moj, zar neprijatelj ima još uvijek veliku moć nad onima koji borave na najnižoj hridini?

Odgovor: Dok su bez smrtnoga grijeha u duši neprijatelj nema nikakve moći nad njima, osim onoliko koliko oni to žele. Ipak on se nada uspjehu kada vidi da se još bave ispraznim stvarima svijeta, da su njihove misli još višestruke, da su skloni častima i udobnostima svijeta. Pa iako ne žele teško sagriješiti, ipak su svojim djelima i ponašanjem jako blizu mreže, u velikoj su opasnosti, jer neprijatelj neprestano smišlja kako da ih uhvati u mrežu i privlači ih udicom koju im baca kako ne bi došli na pravi put koji ih vodi njihovu izvorištu i iskonu.

Čovjek: Predragi moj, što je ta udica, kako razmišljaju ove osobe o kojima se radi?

Odgovor: To su bezumni kršćani jer vjeruju da mogu istovremeno služiti Bogu i paloj naravi, što je ipak jako opasno, žele biti čašćene i ugledne osobe, ne žele teško griješiti kako ne bi pali u Pakao. Misle da ih Bog jako ljubi jer se smatraju osobama od poštovanja. Njihov život i njihova ponašanja im se sviđaju tako da nemaju nikakvu težnju prema uzvišenijem životu, žele umrijeti u svojoj pravednosti jer ne čine teških grijeha. I ako im netko kaže da je

njihov život opasan i želi ih podići naviše, oni ga ne slijede, nego slijede zlog duha koji ih drži uđicom njihove pale naravi prema kojoj oni žele živjeti. Stavljaju povjerenje u svoju pravednost i izabrali su način života koji je po njima najsigurniji, a ipak je jako opasan jer oni žive blizu mreže.

Čovjek: Pređragi moj kada ove osobe umru idu li u Raj?

Odgovor: Da ako su na kraju svoga života bili bez smrtnoga grijeha? Ali moraju proći neizrecivo teško Čistilište za sve užitke bez potrebe koje su uživali u svojoj naravi. Da čovjek spoznaje koju muku mora trpjeti za najmanji užitak koji je u naravi uživao protivno Bogu, radije bi prihvatio da mu se odrubi glava i prihvaćao bi tešku smrt svaki dan nego da učini laki grijeh protiv Gospodina. I ovi ljudi će biti lišeni velikih i vječnih nagrada za male i isprazne užitke kojima su bili blagonakloni u svojoj naravi.

Čovjek: Iznenadilo bi me kad svi ljudi koji ovo budu čuli ne bi počeli odricati se svoje pale naravi jer nema ni mira ni radosti osim u Bogu samome.

Odgovor: Nitko ne može imati mir i radost u Duhu Svetome osim čovjeka koji se do kraja predao Bogu. A da bi ljudi koji borave na ovoj hridini, kao što ti pitaš, mogli doći do te radosti, trebaju prije toga naučiti prema mudrom savjetu pobijediti svoju narav.

Ti sada znaš koje osobe borave na najnižoj hridini, a sada ti želim pokazati koje osobe borave na drugoj hridini i vježbe onih koji gore ostaju.

24. Druga hridina¹⁰

Odgovor: Otvori oči i gledaj iznad sebe.

Čovjek podiže pogled najbližoj hridini koja je bila iznad njega i vidje kako se neka grupa ljudi penje s prve hridine na drugu, i kako su dolazili gore, jedan dio njih je odmah ponovno padao niže, a drugi dio je ostajao gore. Osobe koje su ostajale gore bile su tako svijetle da ih se nije moglo gledati.

Čovjek: Ljubljeni duše moje, što znače ove stvari?

Odgovor: Svi ljudi koji prelaze od prve na drugu hridinu su oni koji su uvidjeli koliko je opasno boraviti na prvoj hridini. Osjetili su da trebaju ići dalje, slijedili su to nadahnuće, podigli se te su se odlučne i postojane duše popeli.

Čovjek: A što znači da je jedan dio njih ponovno pao dolje?

Odgovor: Ljudi koji borave na drugoj hridini prakticiraju puno strože pobožne vježbe od onih koji borave ispod. Ali njima taj život nije bio po volji i izgledao im je previše ozbiljan i opor. Tako su dopustili da ih pobijedi zli duh, sami sebi su govorili: „Ti si previše slab, ne možeš ovo podnositi“. Zbog toga su padali ponovno na prvu hridinu.

Čovjek: Ljubavi moja, koji ljudi borave na ovoj drugoj hridini?

Odgovor: Otvori oči i gledaj jer ih ti sam trebaš vidjeti.

Na ove riječi čovjek se nađe na drugoj hridini i vidje da ljudi imaju ponašanje puno prijaznije od onih s prve hridine. Ipak bilo ih je puno manje nego na prvoj, a hridina je bila jako prostrana i lijepa.

Čovjek: Moj Ljubljeni tko su ovi? Sviđaju mi se puno više nego oni prije.

Odgovor: To su oni koji pobjeđuju svoju palu narav¹¹ i okreću se protiv svijeta odlučnim duhom, žele se odreći svoje vlastite volje, slijediti nekog Božjeg prijatelja čiji je put

¹⁰ Na drugoj hridini počinje put rasta. I radi se o prvom stupnju duhovnog života, početnicima, opisuje život vjernih duša. U usporedbi sa *Zamkom duše* sv. Terezije Avilske koja u toj knjizi također opisuje put duhovnoga rasta koristeći sliku 7 odaja, stanje duše koje bl. Hernik opisuje na prvoj i drugoj hridini odgovara prvim odajama „Zamka duše.“ Prema sv. Tereziji prve odaje sadržavaju opis stanja duše koje žele autentičan kršćanski život, ali su još zaokupljene svijetom, ne obaziru se na lake grijeha i sklone su moliti samo za svoje vremenite potrebe. Za daljnji rast trebale bi bježati od prigoda za grijeha, ozbiljno se odlučiti za Krista i tražiti samoću i prilike da prodube svoju vjeru. Stanje ovih duša je sklono grijehu ako već nisu u grijehu, milost ih potiče na autentično obraćenje, a imaju prve molitvene stupnjeve koji se najčešće očituju u usmenoj molitvi.

poznat. Ipak ovi ljudi su još jako daleko od svoga iskona i izvorišta, a neprijatelj jako pazi na njih jer se boji da mu žele pobjeći, i bacio im je udicu kojom ih drži da stoje i ne uspinju se naviše prema svome izvorištu i iskonu.

Čovjek: Preljubljeni moj, a koja je to udica?

Odgovor: Kada započnu ovaj novi način života i žele napredovati u njemu, neprijatelj njima sugerira da su odveć krhki i slabi i oni počnu padati u mlakost te se ne obaziru na lukavstva đavla koji je blizu njima i njihovoj naravi, koji im sugerira da trebaju imati veliko pouzdanje u Boga, da su se odrekli svijeta u kojem bi mogli uživati još dugi niz godina. Tako ih dovede do duhovne oholosti koju oni ne prepoznaju te se smatraju tako mudrima da im ne treba savjet ničija pomoć. Tako se neprijatelj pobrine da budu zadovoljni takvim svojim životom i oni u tom stanju žele umrijeti.

Čovjek: Ljubljeni moj, bili su se povjerali Božjim prijateljima. Zašto ih oni ne uče pravom putu?

Odgovor: Prijatelji Božji jako dobro prepoznaju udicu kojom neprijatelj ulovi ove ljude, ali se boje ako s njima postupaju previše strogo, da će pasti pod mrežu i postati gori negoli su prije bili. Ali ako ostanu postojano boraviti na ovoj hridini, puno su draži Bogu od onih koji borave na hridini niže od njih jer su uredili svoju narav ozbiljnom molitvom puno više nego oni prvi i zbog toga su puno bliži svome iskonu i izvorištu od njih.

Čovjek: Ljubljeni moj, i ovi ljudi će trebati trpjeti čistilište nakon svega?

Odgovor: Da, morat će trpjeti neizmjereno čistilište, ipak manje od onih koji borave na prvoj hridini i bit će u vječnosti puno više nagrađeni od njih. I kažem ti, tko želi doći do svoga izvorišta i iskona, treba se popeti na sve hridine koje se dižu na ovoj gori dok ne dođe do vrha gore.

Čovjek: Ah, Ljubljeni moj, vidim Te tako dražesno dobroga i vjernoga! Ako čovjek uistinu ima potpuno povjerenje u tebe i odlučne duše odluči da se potpuno odvoji od stvorenja i samo Tebe uzme za prijatelja svoga srca i Tebi se obrati svim svojim snagama, ja vjerujem da bi u Tebi pronašao postojanu pomoć tako da bi lako savladao sve ove hridine.

Odgovor: To je istina. Ako netko ima odvažan i hrabar duh s postojanom i ustrajnom voljom, Bog bi mu sigurno priskočio u pomoć i učinio bi da napreduje. Ali takvih je malo u ovo naše vrijeme.

Čovjek: Smiluj se tome, o moj Ljubljeni!

25. Treća hridina i vježbe onih koji na njoj borave¹²

Odgovor: Otvori svoje oči i gledaj iznad sebe.

Čovjek podiže oči prema hridini i vidje da se neki ljudi uspinju na treću hridinu, a jedan dio njih je ponovno padao dolje, a neki su ostali postojani. Oni su bili brzi u uspinjanju od prve do druge i od druge do treće hridine. Tada čovjek upita: Ljubljeni moj, kako se to dogodi da oni koji trče tako brzo uspnju se tako visoko?

¹¹ Da bi se shvatio bit puta duhovnoga rasta, treba dobro shvatiti nauk sveca o ljudskoj naravi. Naime bl. Henrik redovito upućuje na savladavanje i borbu protiv naravi, a u biti radi se o onom dijelu našeg bića koji Biblija naziva starim čovjekom, čovjekom požude i egoizma, a ne o ljudskoj naravi kao takvoj koju Bog vodi do punine i ostvarenja. Blaženik to jasno izražava u ovoj knjizi u poglavlju 22. kada kaže: „Bog ne uništava narav, nego je vodi do savršenstva“.

¹² U trećoj etapi duhovnog života opisuje se kategorija duša početnog duhovnoga puta – puta čišćenja – a to su dobre duše. U usporedbi sa *Zamkom duše* sv. Terezije Avilske stanje duše koje ovdje opisuje bl. Hernik odgovara drugim odajama. Prema sv. Tereziji druge odaje predstavljaju duše koje već imaju neku odlučnost da žive u milosti, trude se oko molitve i ponekad oko mrtvljenja. Pa ipak, uz tolike napasti ne žele se potpuno odreći duha ovoga svijeta. Stanje ovih duša je označeno borbom, milost ih potiče i vodi prema ustrajnosti a razmatranje je molitva koja označava stupanj njihova duhovnog života.

Odgovor: To je rijetko i vanredno u ovim vremenima, a prije se često događalo da su se neke osobe tako odlučno obratile vječnoj Istini da su tako odvažno savladavale svoju narav i oslobađale se navezanosti na stvorenja, a tako su se gorljivo obraćali svome iskonu i izvorištu da su sa Božjom pomoći samo u jednom zaletu trčali preko svih ovih visokih hridina i dolazili do vrhunca gore.

Čovjek: Kaži mi, Ljubavi moja, koje su to osobe koje borave na ovoj trećoj hridini?

Odgovor: Ti sam ih trebaš vidjeti.

U tom trenutku čovjek se nađe na trećoj hridini i jako se obradova jer su mu se ove osobe jako sviđale, puno više nego druge koje su boravile na nižim hridinama.

Čovjek: Kaži mi, moja Ljubavi, koje su ovo drage osobe?

Odgovor: One su puno draže Bogu i dostojnije od svih koje niže borave. One prakticiraju stroge vježbe kako bi došle u Raj, izbjegle Pakao i malo trpjele u Čistilištu. One su se više od prethodnih odrekle briga svijeta. Ipak, iako su bolje od prethodnih, još su daleko od svoga iskona i izvorišta, a neprijatelj je na njih bacio jednu udicu kojom ih drži da ne idu dalje.

Čovjek: Kaži mi, Ljubavi, koja je to udica?

Odgovor: Oni se još donekle osvrću i brinu za ovaj svijet. Još uvijek za cilj imaju sebe i u svom djelovanju sebi prisvajaju sve svoje stroge vježbe sa samodopadnošću. I to je velika udica kojom ih neprijatelj zadržava i zbunjuje da ne napreduju dalje.

Čovjek: Kaži mi, Ljubavi moja, i ovi ljudi će morati trpjeti Čistilište?

Odgovor: Ako umru u takvome stanju, morat će trpjeti veliko Čistilište, ali ne tako veliko kao oni koji borave na prethodnim hridinama. Imat će i veće vječno blaženstvo od onih prije jer su se hrabrije mrtvili u svojoj naravi.

26. Četvrta hridina¹³

Odgovor: Otvori oči i gledaj iznad sebe.

Čovjek vidje da se neki ljudi s treće hridine uspinju na četvrtu hridinu, a kad bi se uspeli, neki su brzo padali dolje tako daleko da su završili pod mrežom. Čovjek pogleda dolje s gore i vidje kako se neki čovjek uspinjao trčeći jako brzo po gori i prođe trčeći prve tri hridine i zaustavi se na četvrtoj.

Čovjek: Ljubljeni moj, što to znači?

Odgovor: Ljudi koji su odjedanput pali pod mrežu su oni koji su se oštrim vježbama i mučnim naporom bili uspeli na ovu hridinu i kada su trebali prosljediti svoj uspon, dopustili su da ih pobijedi neprijatelj i njihova narav tako da su pali nazad pod mrežu. Znaj, ako se ikada budu vratili da će to njima biti strašno teško i tvrdo.

¹³ Na četvrtoj hridini opisuje se treća kategorija duša početnog duhovnoga puta – puta čišćenja – a to su pobožne duše. U usporedbi sa *Zamkom duše* sv. Terezije Avilske stanje duše koje ovdje opisuje bl. Hernik odgovara trećim odajama. Prema sv. Tereziji treće odaje označuju stanje onih duša koje su već uredile svoj nutarnji i vanjski život, ne padaju u svojevoljne ni teške ni lake grijeha. To je stanje jednog dosegnutog stupnja prividnog savršenstva kršćanskog života. Ali u njima je još prisutno u velikoj dozi duhovno sebeljublje i samodopadnost. Za daljnji put treba im više poniznosti i poslušnosti. Stanje duša je označeno jednom postojanošću kršćanskog života, Božja milost ih vodi u kušnje a molitva većoj otvorenosti prema Bogu. To je jedno stanje koje je naglašeno u molitvi sabranosti. U jednoj usporedbi opisa paralelizma duhovnog puta sv. Terezije i sv. Ivana od Križa, na ovom razvojnom stupnju duhovnog života za daljnji duhovni rast duša će trebati odlučno proći tamnu noć sjetila u kojoj kao prvu korist za dušu svetac navodi spoznaju sebe i svoje bijede. Kako kaže bl. Henrik neprijatelj ove duše na 4 hridinama drži po njihovoj samodopadnosti, a ta nutarnja kontemplativna spoznaja vlastite bijede koju Bog daruje duši koja prođe tamnu noć sjetila će duše, ako ustraju, osloboditi upravo od samodopadnosti po potpunom predanju u volju Božju.

Čovjek: Ljubljani moj, što znači da je onaj čovjek s jednim zaletom trčao te kao da je jednim skokom ispod mreže po trima hridinama došao sve do četvrte?

Odgovor: Ovaj čovjek je pod mrežom bio zahvaćen tako jakim pokajanjem koje je bilo tako snažno i veliko da kada bi mogao prolići svoju krv iz srca, i to bi rado učinio i zbog toga je tako snažno i postojano išao protiv svoje naravi oštrim vježbama da je postao kao nepokretan. I budući da je Bog vidio da onaj čovjek ima tako jaki duh i da se tako odlučno i spremno suprotstavio svojoj paloj naravi, snažno ga je pomogao tako da je brzo došao u ovo društvo.

Čovjek: Predragi moj, koji su ovo ljudi koji ovdje borave i kakav je njihov život?

Odgovor: To ćeš odmah vidjeti.

Čovjek se u tom trenutku nađe na četvrtoj hridini i rado je motrio te ljude jer su bili puno dražesniji od svih ostalih te reče: Ljubljani moj, kaži mi koje su pobožne vježbe ovih ljudi?

Odgovor: To su ljudi koji oštro i hrabro pokoravaju svoju narav i vježbaju se dan i noć toliko koliko to mogu podnijeti.

Čovjek: Reci mi, Ljubavi moja, jesu li ti ljudi jako odabrani?

Odgovor: Jako su dobri, ali nisu još preodabrani, i još su daleko od svoga izvorišta i iskona, ali su puno bliže nego svi oni drugi ispod njih. Ali neprijatelj je i njima bacio jednu udicu kojom ih drži da ne napreduju i idu dalje.

Čovjek: Ljubavi moja, a što je ta udica?

Odgovor: Sve ove osobe, navežu se, na svoja djela i ponašanje, dive se vlastitom načinu života i ne dopuštaju da ih itko u tome poučava.

Čovjek: Tako dakle, ovim ljudima nedostaje poniznost kako to meni izgleda?

Odgovor: Da, oni bi trebali ostaviti sebi ljublje i navezanost na sebe. Trebaš znati da nijedan čovjek navezan na svoju volju ne može nikad doći do svoga izvorišta i iskona. I znaj da Bog jako često kuša ove ljude kako bi vidio žele li se sasvim Bogu predati, ali to ništa ne koristi. I kada im Bog vidjeli da im zasja svjetlo predanja pred njima tamo se odmah pojavi neprijatelj i zbunjuje ih udicom samodopadnosti u svom njihovom djelovanju jer ih drži vezane omčom vlastite svojevolje s kojom obavljaju sve svoje pobožne vježbe i djela. Neprijatelj u to ulaže sav svoj napor i pažnju jer dobro zna i prepoznaje da ako se predaju do kraja i podlože u poniznosti onima koji bolje poznaju duhovni život i služe kao Božji glasnici, Bog bi im odmah dao da uberu plod svojih velikih napora i praksi i privukao bi ih visokim i otajstvenim stvarnostima koji su njima skrivene i nepoznate.

Čovjek: O Ljubljani moj, ovi ljudi mi se jako sviđaju jer su tako ljupki i mili za gledati.

Odgovor: Ma koliko to bilo istinito, ipak lako ih zahvati srdžba a jedan dio njih zahvate i drugi nedostatci. Iako se čuvaju najbolje što mogu to im se događa, a to iz razloga jer nisu još predani i mrtvi samima sebi, i nisu se vježbali u istinskome i božanskom predanju. Ipak su draži Bogu od svih ljudi koje si do sada vidio. Znaj isto tako da ovi ljudi moraju ići drugačijim putem od onoga kojim sada hode ako žele doći na pravi put koji vodi do izvorišta i iskona.

Čovjek: Ljubljani moj, da li ovi ljudi trebaju trpjeti u Čistilištu kad su proveli svoje dane u tako velikim i strogim pobožnim vježbama?

Odgovor: Svaki nedostatak predanja, ma kako bio mali koji čovjek ponese sa sobom odavde, treba nadoknaditi u Čistilištu. A bit će lišeni velike i vječne nagrade zbog nedostatka predanja. Znaj, ako se nađu u ovakvom stanju, zbog toga će trpjeti veliko Čistilište ali ipak manje nego ljudi s prethodnih hridina.

Čovjek: Ljubljani moj, da li ovi ljudi kušaju tvoje skrivene i posebne milosti koje daješ da nekada kušaju tvoji prijatelji?

Odgovor: Dok u duši imaju ovu manu nedostatka predanja, nikada ne kušaju posebnu bliskost i milinu koju Bog objavljuje u ovom vremenu svojim posebnim duhovnim prijateljima.

Čovjek: Ljubljani moj, kad bih mogao moliti, a da Ti to ne smeta molio bih da mi pokažeš svoje bliske prijatelje.

Odgovor: To će se dogoditi, ali trebaš se još uspeti puno više, uvijek preko jedne hridine do druge, dok ne dođeš do vrha gore gdje ćeš ih vidjeti. Kažem ti isto tako da ćeš baciti pogled i u izvorište i iskon.

Čovjek: Ljubljani moj, nije to moja nakana. Molim te, ako je moguće, da me oslobodiš tog jer nisam dostojan jer vidim da sam siromašno stvorenje, neiskusni i neprokušani. Zbog toga nisam dostojan. Ipak neka bude tvoja, a ne moja volja.

27. Peta hridina¹⁴

Odgovor: Otvori sada svoje oči i gledaj iznad sebe.

Čovjek vidje da se peta hridina uzdiže užasno visoko iznad drugih hridina koje je do sada vidio i da se jako mali broj osoba uspinjao s nižih hridina i da oni koji su pokušavali popeti se s četvrte hridine i uspijevali u tome, najveći broj njih je odmah padao naniže, a jako malo bi ih ostajalo na petoj hridini.

Čovjek: Kaži mi, Ljubavi moja, što znači da se tako malo ljudi uspne na ovu visoku hridinu i tako ih malo na njoj ostaje?

Odgovor: Ova hridina je jako visoka i tko se želi uspeti, to je teško i tvrdo. A kažem ti da samo oni koji su dospjeli do ove pete hridine i ostanu postojani, došli su do pravoga puta koji vodi do izvorišta i iskona.

Čovjek: Predragi moj, koji su ovo ljudi koji borave ovdje gore?

Odgovor: Otvori oči i vidi.

Čovjek se odmah nađe na onoj hridini i s radošću vidje da su ti ljudi tako ljupki i ugodni, puno više negoli drugi do sada i reče: Predragi moj, koje osobe borave ovdje, kakav je njihov život, koje su njihove pobožne vježbe i zašto ih je tako malo?

Odgovor: To su osobe koje su se odrekle svoje volje, dali je Bogu i odlučile su da neće nikada ništa činiti samovoljno, prema svome sudu, vlastitom djelovanju i mišljenju, nego su izabrali nekog Božjeg prijatelja koji dobro poznaje put koji je i sam prošao i predali se u njegove ruke kao Božjem sredstvu sve do smrti.

Čovjek: Ljubljani moj, ovi ljudi mi se puno više sviđaju od svih onih ispod i draži su mi, a čini mi se i Tebi.

Odgovor: Tako je, uistinu ovi ljudi su dostojniji i Bogu draži jer su došli na pravi put i ako na njemu ostanu, Bogu su jako dragi.

Čovjek: Ljubljani moj, jesu li ovi ljudi blizu izvorištu i iskonu?

Odgovor: Ne, još su daleko od izvorišta i iskona i trebaju se još puno uspinjati kako bi onamo došli. A neprijatelj je primijetio da su na dobrom putu i protivni se tome i bacio je jednu udicu kojom ih zadržava da se ne uspinju dalje.

Čovjek: Ljubljani moj, što je ta udica?

Odgovor: To što ne ostaju uvijek postojano boraviti na ovoj hridini.

¹⁴ U petoj etapi duhovnog života počinje drugi dio puta duhovnoga rasta put prosvjetljenja a opisuje se prva kategorija duša koja su na ovom putu, gorljive duše koje počinju dublje u kontemplativnim kušnjama prakticirati krjepost predanja u volju Božju koja je preduvjet za put sjedinjenja. U usporedbi sa *Zamkom duše* sv. Terezije Avilske stanje duše koje ovdje opisuje bl. Hernik odgovara dušama koje idu prema četvrtim odajama ili u usporedbi sa naukom sv. Ivana od Križa koje kušaju prve znakove tamne noći sjetila, to jest duša više nema slasti u Božjim stvarima, nema više osjećaj ugone i miline u molitvi, ne može više meditirati, ali usprkos svega duša ne odustaje nego želi i traži Boga.

Čovjek: Kaži mi, Ljubljani moga srca, jesu li sve ove osobe jednake u svome djelovanju?

Odgovor: Da, a zli duh je uhvatio sve ove osobe velikom udicom koja se zove nepostojanost.

Čovjek: Ljubljani moj, kakva je to nepostojanost koju žive ove duše.

Odgovor: Radi se o tome da ove osobe kroz neko vrijeme se s pete hridine vraćaju na četvrtu i ponovno se oslanjaju na svoje načine djelovanja sa samodopadnošću na način kako to čine duše koje borave na četvrtoj hridini. Tako ove duše idu gore-dolje između četvrte i pete hridine, nemaju postojanost boravka na petoj hridini.

Čovjek: Što znači da nemaju postojanost?

Odgovor: To znači da njihova samovolja nije potpuno umrtvljena. Ipak ovi ljudi su puno draži Bogu od onih koji borave na nižim hridinama, jer Bog jako ljubi te ljude koji su se oslobodili svoje volje, iako oni u tome nisu uvijek postojani, ali najveći dio vremena ostaju na putu predanja.

Čovjek: Ljubljani moj, kada ovi ljudi umru, trebaju li i oni trpjeti Čistilište?

Odgovor: Da, ako se u trenutku smrti nađu u stanju te nepostojanosti, trebaju trpjeti Čistilište, ipak manje od onih koji borave ispod njih i imat će veće vječno blaženstvo od njih.

Čovjek: Ah, Ljubljani, kako treba biti čist kako bi se do Tebe došlo! I to je uistinu pravedno!

28. Šesta hridina i pobožne vježbe onih koji na njoj borave¹⁵

Odgovor: Otvori sada svoje oči i gledaj iznad sebe.

Čovjek podiže oči i vidje da se šesta hridina uzdiže jako, jako visoko iznad drugih hridina te da se jako mali broj osoba uspinje sa pete na šestu hridinu. Čim bi se uspjeli popeti, odmah bi pali naniže i izgledalo mu je da su udarali glavom. Izgledalo mu je da od sto osoba koje su se uspele na šestu hridinu jedva jedna ostaje na ovoj hridini.

Čovjek: Ljubljani moj, a što to znači?

Odgovor: Otvori oči i gledaj.

Na te riječi čovjek se nađe na šestoj hridini i vidje oko sebe jako dražesne ljude privlačnog izgleda ljepše od svih koje je do sada vidio na nižim hridinama; a sama hridina je bila jako prostrana i lijepa. Ali bilo je jako malo ljudi koji su tu boravili i ma kako ih malo bilo, bili su prekrasni i ljupki za vidjeti.

Čovjek: Ljubljani moj, kako mi se sviđaju u nutrini preko svake mjere ovi ljudi! Koje su to osobe? Sviđaju mi se puno više od svih koje sam prije vidio.

Odgovor: Sviđaju se također i Bogu. To su ljudi Bogu jako dragi.

Čovjek: Tko su ovi ljudi?

Odgovor: To su ljudi koji se predaju Bogu i Božjim prijateljima kao Njegovim glasnici. Odrekli su se svoje vlastite volje i žele u tome ustrajati do smrti.

Čovjek: Predragi moj, jesu li ovi ljudi došli do svoga izvorišta i iskona?

Odgovor: Trebaš znati da su još daleko od izvorišta i iskona i trebaju se još puno uspinjati naviše ako žele onamo doći.

Čovjek: Ljubljani moj, a što to znači?

¹⁵ Djelomično u petoj i u šestoj etapi duhovnog života duša nastavlja put duhovnoga rasta, put prosvjetljenja, a opisuju se savršene duše u smislu da su se ukorijenile u prakticiranju krjeposti predanja i sjedinjenja s voljom Božjom. U usporedbi sa *Zamkom duše* sv. Terezije Avilske stanje duše koje ovdje opisuje bl. HERNIK odgovara četvrtim odajama. Prema sv. Tereziji četvrte odaje označuju stanje onih duša koje su već kušale prva mistična iskustva, ali imaju i daljnje velike nutarnje borbe za potpunu nutarnju slobodu za Krista. U duši će kušati milost Božje velikodušnosti i besplatnosti dara. Milost ih vodi prema jednoj nutarnjoj širini i slobodi duha. Molitva mira i smirenosti je temelj njihovog druženja i sjedinjenja s Bogom. Duhovni plodovi u duši još nisu postojani te duša mora bježati od duha svijeta i od grješnih prigoda da bi se postojano ukorijenila u Bogu.

Odgovor: Neprijatelj je u njih bacio veliku udicu da ne bi išli dalje i boji se jer vidi da su ovi ljudi na dobrom i pravom putu. Oni su bliže svome izvorištu i iskonu od svih onih koje si do sada vidio.

Čovjek: Ljubljani moj, što je ta udica kojom ih je uhvatio?

Odgovor: Radi se o tome da bi čovjek htio kušati nešto od utjeha i spoznaja Boga koje imaju drugi ljudi. Iako to nije ništa loše samo po sebi, ipak ne vodi najbližem putu koji vodi do izvorišta i iskona, jer ta želja ima u sebi skrivenu manu da se želi uspoređivati s drugima i ne dopušta Bogu da čini što želi, gdje želi i s kim želi. Ovi ljudi to dobro prepoznaju, ali ipak idu za šapatima neprijatelja.

Čovjek: Ljubljani moj, jesu li ovi ljupki ljudi oslobođeni od Čistilišta nakon smrti?

Odgovor: Ako budu nađeni u ovoj mani, morat će trpjeti veliko Čistilište, ipak ne tako veliko kao oni koji borave ispod njih. Njihovo vječno blaženstvo će biti puno veće.

Čovjek: Otkud to da ovi dragi ljudi ne napreduju?

Odgovor: To zavisi od toga što nisu potpuno iskorijenili skrivena traženja naravi i njene lukave prepredene želje da budu privilegirani. Njima je jako teško prepoznati to i osloboditi se toga.

29. Sedma hridina i pobožne vježbe onih koji na njoj borave¹⁶

Odgovor: Otvori sada svoje oči i gledaj iznad sebe.

Čovjek podiže oči i vidje da je ova sedma hridina mnogo viša od šeste, vidje jako mali broj osoba koje uspinju sa šeste na sedmu hridinu. Čim bi se uspeli, odmah bi pali naniže i jako mali broj njih ostaje na ovoj hridini.

Čovjek: Ljubljani moj, a što to znači? Koje su ovo osobe?

Odgovor: Vidjet ćeš.

Čovjek se odmah nađe na sedmoj hridini koja je bila puno ljepša od svih ostalih koje je do sada vidio. A na ovoj hridini je bilo puno manje osoba nego na bilo kojoj drugoj koju je vidio. Ali ako ih je bilo manje, bili su puno ljepši i sjajniji od svih koje je do sada vidio.

Čovjek: Ljubljani moj, kakvi su ovi ljudi?

Odgovor: To su ljudi koji su se potpuno predali Bogu i žele u tome ustrajati do smrti. I sve njihovo nastojanje sastoji se u tome da podlože koliko više mogu svoju narav razumu, da budu uistinu zadovoljni svime što Bog želi od njih bilo u nutrini bilo izvana. Radi se o lijepim djelima ljubavi prema drugima naizvan i o nutarnjoj sabranosti kojoj teže prema Božjoj volji koju jako žele vršiti. A razlog zašto tako sjaje na poseban način je taj što im je Bog udijelio posebno obilje milosti prosvjetljenja. Zbog toga više sjaje od onih koji su ispod.

Čovjek: Ljubljani moj, jesu li ovi ljudi došli do svoga izvorišta i iskona?

Odgovor: Ne, trebaju se još uspeti na puno veće visine.

Čovjek: Zašto se događa to da tako malo ljudi boravi u svom izvorištu i iskonu?

Odgovor: Ti trebaš sve to još vidjeti.

Čovjek: A što prijeći u tome ove ljude?

Odgovor: Neprijatelj je u njih bacio veliku kukicu kojom ih drži da se ne mogu uspinjati naviše.

Čovjek: Što to znači da je ovim ljudima bacio kukicu dok je drugima bacao udicu?

¹⁶ U sedmoj etapi duhovnog života duša nastavlja put duhovnoga rasta koji postaje put sjedinjenja. Nastavlja opisivati savršene duše. U usporedbi sa *Zamkom duše* sv. Terezije Avilske stanje duše koje ovdje opisuje bl. HERNIK odgovara petim odajama. Prema sv. Tereziji pete odaje predstavljaju stanje duša koje već žive mistični život u pravom smislu riječi. Kušaju jednu nutarnju obnovu i novost života u Kristu. U molitvi sjedinjenja koja je nadnaravna ulivena kontemplacija i koju Bog daruje kada i kako hoće iako se duša sa svoje strane treba za nju pripravljati. Istinski znakovi ovoga sjedinjenja s Bogom, koje još nije potpuno, jesu sigurnost o Božjoj prisutnosti uz nutarnja i vanjska progonstva i patnje koje stavljaju na kušnju ljubav prema Bogu. Dušama na ovom stupnju duhovnog života je potrebna jedna autentična vjernost i dokazana odlučnost.

Odgovor: Neprijatelj se jako boji da će mu ovi ljudi pobjeći prema svome izvorištu i iskonu.

Čovjek: A što je kukica kojom ih drži?

Odgovor: Radi se o tome da su ovi ljudi primili od Boga velike milosti i svjetla te u njima nekad skriveno uživaju u svojoj naravi na puno načina i ne osvrću se do kraja na to. Služe se velikim milostima za uživanje u svojoj naravi i ne prepoznaju kako su za to odgovorni, a to bi trebali dobro primjećivati. A neprijatelj to sugerira i to dobro zapazi jer je on jako okretan i spretan. A kada ovi ne primaju od Boga žudenu utjehu, pričešćuju se da bi kušali utjehu, a to nije savršenije. Vidjet ćeš druge osobe koje su potpuno umrle same sebi u ovome. Ali osobe koje borave na sedmoj hridini uživaju u ovoj slasti i drugim užiticima jako potajno i skriveno u svojoj naravi. Pa iako ti ovo izgleda mala zapreka, ipak će morati trpjeti veliko Čistilište iako puno manje od onih koji borave ispod, ali će biti nagrađeni vječnom nagradom puno većom od drugih.

30. Osma hridina¹⁷

Odgovor: Otvori sada svoje oči i gledaj iznad sebe.

Čovjek podiže oči i vidje osmu hridinu koja je bila neusporedivo viša od svih drugih. Jako mali broj osoba se onamo uspinjao. Čim bi se uspeli, najviše njih bi brzo pali naniže, a jako mali broj je ostajao na ovoj hridini.

Čovjek: Ljubljani moj, koji su ovo ljudi i koje su njihove pobožne vježbe?

Odgovor: Vidjet ćeš.

Čovjek se odmah nađe na osmoj hridini i vidje da su ovi ljudi bili profinjeniji, svjetliji i ljepši od svih drugih koje je vidio na nižim hridinama. Čovjek se jako obradovao što je to vidio te reče: „Ljubljani moj, koje su ovo osobe?“

Odgovor: To su osobe koje su jako drage Bogu, tako da su sve druge nadišli i predali su se Bogu da radi s njima sve što želi u vremenu i vječnosti.

Čovjek: Ljubljani moj, da barem ima puno ovakvih ljudi!

Odgovor: A kako bi ih moglo biti puno? Ti vidiš da je jako malo onih koji se radi Boga žele odreći vremenitih i prolaznih stvari, ostaviti se toga i uistinu se odreći sebe na čast svome Bogu. Kako bi trebali ljudi doći do točke da se znaju potpuno predati i odreći se svega za ono što je vječno, beskrajno i neizrecivo!

Čovjek: Ljubljani moj kada Ti kažeš da se treba potpuno odreći vremenitih stvari ljudi shvaćaju da se svega trebaju lišiti, svih vremenitih dobara i to ih prestraši.

Odgovor: To se treba dogoditi. Tko želi doći među ljude na ovu osmu hridinu treba se osloboditi svih svojih dobara koji ga mogu priječiti na putu k Bogu ili ih treba posjedovati a da se u njih nikako ne uzda, i da ih cijeni tako da mu budu više na duhovnu korist, a ne da budu zapreka na putu prema Bogu. Oni koji ih tako posjeduju mogu ih zadržati, to jest na

¹⁷ Bl. Henrik na osmoj etapi duhovnog života opisuje daljnji put sjedinjenja herojske duše. U usporedbi sa *Zamkom duše* sv. Terezije Avilske stanje duše koje ovdje opisuje bl. Henrik odgovara šestim odajama. Prema sv. Tereziji šeste odaje predstavljaju stanje u kojem duša prolazi najviša nutarnja čišćenja, a među mistične milosti koje Bog udjeljuje duši na posve nadnaravan način spadaju nutarnje lokucije, ekstaze i viđenja... Duša proživljava jednu veliku gorljivost za spasenje ljudi i ima apostolatski duhovni naboj te spremnost da napusti samoću za rad na širenju kraljevstva Božjeg. Da bi se uspela do najviših stupnjeva mističnog života, potrebno je motrenje Kristova čovječstva. U ovim odajama duša proživljava duhovne zaruke, tj. Kristovo obećanje da će se jednoga dana s njom sjединiti. Nutarnji život milosti duši otkriva čudesna Božja djela u tipično mističnoj molitvi sjedinjenja.

U jednoj usporedbi opisa paralelizma duhovnog puta sv. Terezije i sv. Ivana od Križa na ovom razvojnom stupnju duhovnog života duša prolazi tamnu noć duha da bi dospjela na sljedeći i najviši stupanj duhovnog i mističnog života na zemlji, to jest došla do vrhunca mističnog sjedinjenja s Bogom na zemlji, duhovnim brakom.

način da ih ne ljube i ne posjeduju sebe, nego im cilj treba biti Božja čast. Bog im dopušta da ih posjeduju ali samo za vlastite skromne potrebe, nego da dijele drugima jer sve pripada Bogu Stvoritelju.

Čovjek: Ljubljeni moj, jako sam zadovoljan i mislim da su ovi ljudi došli do svoga izvorišta i iskona.

Odgovor: Ne, ne još, ali su puno bliži izvorištu i iskonu od onih koje si do sada vidio. Ovi ljudi su dobili veće milosti i svjetla od svih drugih, Bog je njima pokazao velike čudesne stvari iako sve u slikama i likovima.

Čovjek: Što je iznad slika i oblika?

Odgovor: Ovim ljudima je ponekada dopušten kratki pogled u izvorište i iskon i oni to ne mogu prevesti u slike niti objasniti i izreći riječima.

Čovjek: Ljubljeni moj, vjerujem da će ovi ljudi biti oslobođeni Čistilišta.

Odgovor: Ne, oni će morati ići u Čistilište.

Čovjek: Koji je razlog tome, zašto im je tako teško doći u svoje izvorište i iskon?

Odgovor: Neprijatelj je na njih bacio dvije velike kukice i drži ih sa obadvije strane kako mu ne bi pobjegli.

Čovjek: Koje su to dvije kukice?

Odgovor: Budući da su ovi ljudi kratko motrili svoje izvorište i iskon, uhvati ih želja da više vremena tamo borave, i to nije najsavršenija stvar jer još imaju prikrivenu volju da to motre. Ta želja je skrivena da je oni sami ne poznaju i nisu je do kraja iskorijenili.

Čovjek: A što je druga kukica?

Odgovor: Znaj da je Bog vodio ove ljude po čudesnim, divnim i vanrednim putovima, pokazao im neredovite i neuobičajene divne stvari i sve to koristeći se slikama, ali ovi ljudi su to sebi pripisali na način jako skrovit i potajan tako da to ni oni sami ne raspoznaju. Ali Bog to spoznaje i ne usuđuje se oduzeti im ove duhovne milosti, i treba im oprostiti jer dobro poznaje njihovo potajno dno koje je skriveno u naravi koje oni sami ne spoznaju. Ovo je druga kukica kojom neprijatelj drži ove ljude dalje od svoga izvorišta i iskona.

Čovjek: Ljubljeni moj, kakve moraju biti ove osobe da bi izbjegle ove dvije kukice?

Odgovor: Moraju uistinu umrijeti sebi i biti predani do kraja, do kraja umrtviti svoju narav, trebaju prosvijetljenim razlučivanjem do dna spoznavati putove naravi, u protivnom neće nikad doći bliže svome izvorištu i iskonu.

Čovjek: Žao mi je što će ovi dragi ljudi biti primorani zbog toga ići u Čistilište!

Odgovor: Da kojom srećom ima puno ovakvih ljudi, stvari bi u kršćanstvu išle puno bolje od toga kako sada idu. Znaj da je njihovo čistilište puno manje od svih koji borave na nižim hridinama a njihovo vječno blaženstvo će biti puno veće.

31. Deveta hridina i pobožne vježbe onih koji na njoj borave¹⁸

Odgovor: Otvori sada svoje oči i gledaj iznad sebe s radošću.

Čovjek podiže oči i vidje devetu hridinu koja je bila nevjerovatno velika i visoka tako da mu je izgledalo da jedva može gledati gore jer dopire vrhovima do neba. I vidje da se jako malo ljudi uspinje sa osme na devetu hridinu, a od onih koji su se uspeli veći dio njih bi padao

¹⁸ Na devetoj hridini su opisana stanja duša koje su došle do vrhunca duhovnog i mističnog života na zemlji. U usporedbi sa *Zamkom duše* sv. Terezije Avilske stanje duše koje ovdje opisuje bl. Hrník odgovara sedmim odajama. Prema sv. Tereziji sedme odaje predstavljaju vrhunac duhovnoga i mističnoga života na zemlji u kojima duša proživljava stanje duhovnoga braka, stanje trajnoga sjedinjenja s Kristom u proživljenom sjedinjenju s Trojstvom. Iz tog stanja proizlazi jedan veliki nepomućeni nutarnji duhovni mir usprkos svih vanjskih i nutarnjih poteškoća i progonstava. Duša istovremeno ostaje i aktivna i kontemplativna. Kontemplacija na ovom stupnju nije samo subjektivna, nego čini da duša zaboravlja na sebe i potpuno slobodna od svega u nutrini i vani u ljubavi se daruje Kristu i Crkvi.

dolje naniže tako da je jako malo njih ostajalo, jedva dvojica ili trojica, a oni koji su padali s ove hridine izgledali su kao da smrtno padaju.

Čovjek: Ah Ljubljani moj, što znači ovo ljuljanje i padanje te da tako malo njih ovdje ostaje?

Odgovor: To da je naporno i teško uspeti se! A jako malo ljudi se usudi založiti se do kraja sve do smrti i zbog toga ih se tako malo uspinje gore. Kada ovi vide na koji način moraju odreći se od svega, oni koji žive na devetoj hridini preplaše se i smrtno padaju.

Čovjek: Ah, Predragi moj, to me do dna srca potiče na sažalijevanje!

Odgovor: Sada gledaj iznad sebe s radošću.

I odmah se čovjek nađe na ovoj previsokoj i širokoj hridini. Izgledalo mu je da sve druge hridine skupa koje je prije vidio nisu tako visoke, velike i široke niti lijepe kao ova sama. Ali na njoj je bilo jako malo stanovnika. Pa ipak više se radovao vidjevši njih nego sve one prije.

Čovjek: Zašto je ova hridina tako široka i lijepa pa ipak na njoj boravi tako mali broj ljudi?

Odgovor: Bog nije odredio ovu hridinu da na njoj boravi tako mali broj ljudi. Znaj da ovdje gore postoje vrata koja vode do izvorišta i iskona iz kojega su proizišla sva stvorenja na nebu i na zemlji.

Čovjek: Što znači to da ovi ljudi naizvan izgledaju tako nježni i suhonjavi, dok su u nutrini tako svijetli kao ljupki anđeli?

Odgovor: Ne treba se čuditi što su postali tako nepokretni zbog uzvišenog uspona preko svih ovih hridina. Znaj da u njima nije ostala niti kap krvi, ni koštane srži koje nisu potpuno usahle i istrošene. Zbog toga su tako nepokretni.

Čovjek: Ljubljani moj, kako su se onda mogli tjelesno sačuvati na životu?

Odgovor: Čistu krv i koštanu srž im daruje Onaj za kojega su oni istrošili svoju naravnu krv i koštanu srž. I u tebi samome zbog toga su umrle i usahle sve tvoje koštane srži i tvoja krv.¹⁹

Čovjek: Predragi moj, o tome ja ništa ne znam.

Odgovor: Istina, jer si to zaboravio a to je u tebi učinila prevelika ljubav koja se prelijeva i raste u tebi.

Čovjek: Zašto ovi ljudi u nutrini odsjajavaju kao svijetli anđeli?

Odgovor: Bog je sačuvao za njih ljubav bez mjere tako da to ne može a da ne sjaji i naizvan. Ali oni to ne znaju i ne žele znati. I ma kako malo bilo ovih ljudi, Bog na njih oslanja kršćanstvo i kada ih ne bi bilo, Bog bi dopustio da kršćanstvo propadne, dao bi odmah vlast Luciferu da pod mrežu stavi cijeli svijet.

Čovjek: Malo je ovih ljudi, ali Predragi moj, nije li ih prije bilo više nego sada?

Odgovor: Znaj da samo malo godina unatrag bilo je puno više ovakvih ljudi nego sada.

Čovjek: Ljubljani moj, izgleda mi da je bilo potrebno da si ih Ti ostavio kao pomoć kršćanstvu!

Odgovor: Bog nije želio da ovi njemu dragi ljudi borave i žive među lažnim kršćanima koji žive protivno svakoj kršćanskoj zapovijedi.

Čovjek: Predragi moj, kakav je život ovih ljudi i znaju li da su blizu svome izvorištu i iskonu?

Odgovor: Ne znaju to sa svom sigurnošću, ali im je ponekad dopušten kratki pogled u izvorište i iskon iz kojega dobro primjećuju da je zasjao Netko drugi pred njihovim očima, Bog. Ali oni su tako potpuno i čisto predani Bogu u vjeri da kada njima Bog udijeli neku slatku utjehu, prepadnu se više nego kad im je ne da jer ne žele drugo nego u vjeri nasljedovati lik Krista.²⁰ Oni ne ljube niti za cilj imaju bilo kakvu utjehu niti je žele. Tako su

¹⁹ Glas se sada obraća izravno bl. Henriku koji je sam došao do vrhunca mističnog života na zemlji.

²⁰ U preobraženom sjedinjenju duša se suobličuje Kristu Raspetome.

se jednostavno i čisto okrenuli vjeri da ne traže niti žele bilo kakvu stvar. A tako su ponizni da se smatraju nedostojnima svih otajstvenih i utješnih Božjih darova te ih niti ne žele.

Čovjek: Ljubljani moj, a žele li ovi ljudi bilo što?

Odgovor: Nemaju nikakvu želju osim da Bog bude čašćen, ništa drugo. Potpuno su se predali Bogu tako da se njima duboko sviđa sve ono što On čini s njima i sa svim stvarima. Ako im udijeli neki dar, to prihvaćaju, ako im ga oduzme, i to jednako prihvaćaju te su tako u svemu potpuno slobodni i nenavezani.²¹ Radije izbjegavaju ugodne nego gorke stvari jer ljube križ.

Čovjek: Ljubljani moj, boje li se ovi ljudi bilo čega?

Odgovor: Ne, ne boje se ni pakla, ni čistilišta, ni đavla, ni smrti, ni života. Iz njih je iščeznuo svaki strah, njima samo izgleda da ne nasljeđuju lik Kristov kako bi to htjeli i zato se osjećaju odgovornima. Tako su ponizni da preziru sami sebe i sva svoja djela i ne usuđuju se usporediti ni s kime ni u vremenu ni u vječnosti. U Bogu ljube sve ljude i nježno ljube one koji Boga ljube. Do kraja su umrli svijetu, umrli su sami sebi u svim svojim umnim djelima koja nikada nisu posvojili kao svoje vlasništvo i na svaki način oni su takvi da ljube Boga i Njega imaju za cilj u svim svojim djelima i propustima. Nisu sebeljubivi niti sebe imaju za cilj, ne traže svoje niti sami sebe ni u vremenu ni u vječnosti. Do kraja su se odrekli sami sebe i s time svih stvorenja i svega što je ikada bilo stvoreno bilo u vremenu ili vječnosti. Žive u neznanju a niti ne žele znati bilo što jer se smatraju nedostojnima.

Znaj da su đavoli napadali ove ljude sa svim napastima koje netko može zamisliti, a dio tih napasti je iznad ljudskih sjetila. Ipak, ako bi Bog htio ponovno poslati im te napasti, nemaju druge želje osim da ih prihvate s radošću. Sva stvorenja za njih su križ. Oni ne žele hoditi drugim putovima do smrti. Nepoznati su svijetu, ali je svijet njima jako dobro poznat. Ovi ljudi koji borave na devetoj hridini su uistinu kakvi trebaju biti, istinski klanjaoci koji se klanjaju Ocu u duhu i istini.

Čovjek: Ljubavi moja, bojim se da će oni koji budu čitali ovu knjižicu zavrtati glavom, jer se ne treba bacati cvijeće pred svinje.

Odgovor: To povjeri Bogu. Znaj da će ovaj zadnji dio knjige o devetoj hridini biti najkorisniji kršćanstvu od svega što si napisao u ovoj knjizi. Znaj da je jedan od ovih ljudi draži Bogu i više ga prihvaća, dostojniji je pred Bogom i korisniji kršćanstvu od tisuća drugih koji žive svojim načinom života. Ne treba se čuditi što su mnoge stvari izražene slikom u protivnom ne bi se znalo o čemu se radi, niti bi se moglo shvatiti. Bog je tako veliko dobro da Ga nijedan ljudski razum ne može shvatiti.

Ti se bojiš da se neće moći shvatiti ovaj govor koji sam ti naložio da ovdje napišeš. Sada na zemlji ima ljudi, iako malo, koji su svojim životom došli do ove točke i koji dobro sve ovo shvaćaju. Da sam ti naložio da pišeš o devet anđeoskih korova i kako su anđeli stvoreni, to bi bio neshvatljiv i stran govor jer ljudski razum to ne bi mogao shvatiti ni zamisliti.

Čovjek: Ljubljani moj, može li čovjek doći do izvorišta i iskona a da ne boravi sa ovim osobama na ovoj devetoj hridini?

Odgovor: Da, to se dogodilo sv. Pavlu, ali je zatim morao nositi jedan teški križ do kraja života. Ali ipak znaj da ne treba vjerovati neprokušanima i neizvježbanim krjepostima, ne manje u ovim vremenima nego prije sto godina. Najsigurniji put za čovjeka je da se uspinje preko ovih visokih i velikih hridina s postupnim napredovanjem u istinskom predanju sve dok ne dođe do devete hridine. Samo tako će doći do istinskog mira.

Čovjek: Ljubljani moj, kako se bojim da ima mnogo ljudi koji su okolo trčali i kružili dugi niz godina, a ipak nisu mogli doći ove spokojne ljude koji borave na ovoj hridini!

²¹ Ako se dobro promotri nauk bl. Henrika o putu duhovnoga rasta, hod preko hridina se u biti sažima u postupnost sve većeg predanja duše u volju Božju, oslobađanja od samovolje i navezanosti na išta što prijeći dušu da u potpunosti slobodi čistom ljubavlju odgovori na Božju ljubav.

Odgovor: A kada se eto vidjelo u ovo vrijeme da ljudi imaju veliku želju za sjedinjenjem s Bogom?

Čovjek: Vjerujem da ipak mnogi ljudi to žele.

Odgovor: Žele samo ako bi mogli to zadobiti svojim umijećem i prema vlastitoj volji! Ali oni ne prihvaćaju djela odricanja. Ne žele se odreći svoje samovolje.

Čovjek: Predragi moj, jesu li ljudi koji borave na devetoj hridini oslobođeni čistilišta?

Odgovor: Da, ako na njoj ostaju do smrti.

Čovjek: Predragi moj, mogu li ovi ljudi pasti dolje ispod?

Odgovor: Dogodilo se neki puta da su neki ljudi s ove devete hridine pali dolje pod mrežu. Uzrok tome je bio što im se neprijatelj dodvorio i nametnuo misao samodopadnosti kojoj se nisu opirali kako su trebali. Zbog istoga grijeha neprijatelj je izbačen iz Raja sa svim svojim društvom.²²

A ovi ljudi kada padnu s devete hridine pod mrežu, postaju oni koji nanose najviše štete kršćanstvu a to je iz razloga što su primili od Boga najuzvišeniju i najprosvjetljujuću milost te lažno izokreću ovo svjetlo kako bi kršćanstvo lutalo. Treba od njih bježati više nego od paklenih đavli. Trebalo bi da se jednostavni puk od njih sačuvati u ovim opasnim vremenima jer kukolj počinje lako rasti.

Dok je duša u tijelu, čovjek nikada ne dopire tako visoko niti u dubinu svoga izvorišta i iskona da se neprijatelj ne bi mogao uz njega lijepiti kako bi ga povukao u nizine. To se pokazalo na primjeru Krista kojega je sam đavao napastovao.

Čovjek: Ljubljeni moj, koliko su dragi ovi ljudi koji su se uspeli na ovu hridinu?

Odgovor: Bog tako beskrajno ljubi ove ljude da kada bi se dogodilo da jedan od njih moli Boga za neku stvar, a istovremeno svi drugi kršćani skupa mole suprotno toj stvari, Bog bi radije uslišao ovog jednog čovjeka nego sve kršćane koji mole suprotno od njega.

Čovjek: Ljubljeni moj, kako me vanredno raduje pogled na ove ljude! A koja radost i užitak će biti gledati ih bez posredovanja!

Odgovor: Kada bi bilo moguće da neki čovjek posjeduje razum, krjepost i moć svih anđela i ljudi, ne bi mogao uhvatiti ni najmanju radost koju Bog ima sa svojim prijateljima u vječnosti.

Čovjek: Predragi moj, želio bih još reći da bi bilo jako potrebno da ima puno ljudi koji borave ovdje gore da mole za kršćanstvo.

Odgovor: To da ih je malo jednoga će se dana dobro vidjeti u kršćanstvu!

Čovjek: Ljubljeni moj, imam povjerenja da dok živi samo jedan od tih ljudi, Ti ćeš biti milosrdan prema kršćanstvu njemu za ljubav.

²² I drugi sveci govore o padu duša koje su bile došle do praga sjedinjenja pa su pale zbog oholosti. Citiramo sv. Ljudevita Montforskoga koji uči posvetu Mariji kao povlašteno sredstvo protiv od tih najprofinjenijih napasti: „Jer đavli, ti vješti lupeži, hoće da nas nenadanim napadajem orobe i oplijene. Dan i noć vrebaju zgodan čas za taj posao. Nепrestano oblijeću da nas prožderu (usp. 1Pt 5,8) i da nam u tren, jednim grijehom, otmu sve milosti i darove što smo ih god mogli dobiti tijekom godina. Njihova zloća, njihovo iskustvo, njihove zasjede i njihov broj trebaju nam utjerati u kosti silan strah od tolike nesreće, kad znademo da su neke osobe, punije milosti, bogatije krjepostima, utvrđenije iskustvom i veće svetosti, bile iznenađene i nesretno orobljene i oplijenjene. Ah, koliko se vidjelo libanonskih cedara i zvijezda na nebu kako bijedno padaju i gube svu svoju visinu i sav svoj sjaj u jedan tren! Odakle ta čudna promjena? Nije, zaista, od nedostatka milosti, jer ona nikome ne uzmanjkava, nego od nedostatka poniznosti. Te su se osobe držale jačima i sposobnijima nego su bile; smatrale su se kadrima sačuvati svoje blago; pouzdavale su se u se i oslonile se na sebe. Držale su svoju kuću dosta sigurnom i svoje kovčege dosta jakima da mogu sačuvati dragocjeno blago milosti. Zbog toga neosjetljivoga oslanjanja na svoje sile (premda im se činilo da se oslanjaju samo na Božju milost) dopustio je prepravedni Gospodin da budu orobljene prepustivši ih samima sebi. Ja! Da su bile upoznale divnu pobožnost, koju ću prikazati poslije, bile bi povjerile svoje blago moćnoj i vjernoj Djevici, a ona bi im ga bila sačuvala kao svoje vlasništvo; dapače to bi čuvanje smatrala svojom strogom dužnošću“. (*Rasprava o pravoj pobožnosti prema bl. Djevici Mariji br. 88*)

Odgovor: Znaj da kada Bog više ne bude htio podnositi ljudski zlobu jer je protivna njegovoj pravednosti, on će oduzeti ovim ljudima svu njihovu snagu i moć da mole za kršćanstvo.

Čovjek: Ljubljani moj vjerujem da još nije došlo vrijeme kad ćeš dopustiti da svijet bude izgubljen jer mi izgleda da boj izabranika još nije završen.

Odgovor: To je istina, ali ti znaš da je Bog već jedanput ostavio svijet da propadne u potopu osim 8 ljudi od kojih je kasnije obnovio svijet. Znaj isto tako da Bog jednako neće dugo podnositi veliki nered koji vlada sada.

Čovjek: Ljubljani moj, sada bih te želio pitati koliko vremena puštaš da ljudi borave na ovoj hridini, oni koji su istrošili svu svoju krv i koštanu moždinu prije nego im dopustiš da motre izvorište i iskon?

Odgovor: Nekima se to dogodi prije negoli dođu ovdje gore, ali njima će nakon toga biti jako teško sve do njihove smrti kao što se dogodilo sv. Pavlu. Bog nekima dopusti da to motre čim se uspnu ovamo, drugima nakon dvije ili tri godine, nekima nakon pet, deset godina. Neke ljude Bog ovdje ostavlja u suhoći sve do smrti i kada dođu do kraja, udijeli im jedan pogled unutra. Jednom dijelu njih izvorište i iskon će biti prikriveno sve dok ne izdahnu. To su skrivene stvari i tajne Božje koje nikome ne pripadaju spoznati. Bog djeluje na tako različite načine s ovim plemenitim ljudima iz razloga što dobro zna što svakome priliči, što je dobro i korisno za tu osobu. Vidiš sada kako je malo poslušnih ljudi, osim onih koji borave na ovoj hridini.

Čovjek: Ljubljani moj, ja, nedostojno stvorenje, usudit ću moliti Tebe koji sve možeš, iako je to za mene previše, ako je moguće da mi daš da boravim među stanovnicima devete hridine? Ah, Predragi moga srca, nemoj se srditi na mene zbog ove molitve! Ako je moguće, Ti koji sve možeš, pomoz mi da postanem sluga ovih dragih ljudi, iako ja toga uistinu nisam dostojan.

Odgovor: Boga se može pobijediti poniznošću. On ju je u tebi vidio i ne samo da ti želi udijeliti da boraviš sa ovim dragim ljudima, nego ti želi dopustiti da motriš izvorište i iskon.

Čovjek: Ljubljani moj, meni ovo izgleda nečuven govor. Kako ću ja, bijedno stvorenje, doći do toga čega sam tako nedostojan?

32. Kako je Bog prisilio čovjeka da motri u izvorište i iskon

Odgovor: Sada budi poslušan i otvori svoje nutarnje oči. I ti trebaš gledati u izvorište i iskon.

Čovjek se prepade do dna svog srca i duše te reče: Ljubljani moj, oslobodi me od ove velike časti, mene siromaška, jer uistinu nisam toga dostojan ni za to podoban. Ustrajno te za to molim zbog tvoje dobrote, neka bude tvoja volja, ali dopusti mi da te molim suprotno jer ta stvar je tako nesrazmjerna sa mnom.

Odgovor: Pusti po strani ovaj govor jer tako mora biti. Ti trebaš pribilježiti sve što se može reći i izraziti riječima i što se može shvatiti razumom.

Čovjek: Ljubljani moj, kako to da meni želiš pokazati ono što je skriveno tvojim dragim prijateljima i lišavaš toga one koji borave tako dugo na ovoj visokoj hridini uz tolike stroge pobožne vježbe? Zbog Tebe samoga Te molim, poštedi mene nedostojna te divne i velike časti.

Odgovor: Nisam dužan uslišati ovu molitvu jer tako mora biti. Ali znaj da prije svoje smrti trebaš to tvrdo i gorko zaslužiti.

Čovjek: Toga se ne bojim kad si Ti toliko trpio za mene siromaška, svoga slugu. Predragi moj, učini sa svojim siromašnim i nedostojnim stvorenjem ono što želiš u vremenu i vječnosti. Nakon što se čovjek predao i prepustio, odmah su mu bila otvorena vrata izvorišta i

iskona i on pogleda u izvorište koliko traje samo jedan trenutak. Kad je ovo motrenje prestalo, bio je tako pun radosti i svjetla u svojim dubinama da je odmah bio izvan sebe te više nije shvaćao ni dan ni vrijeme. Kad se povratio sebi, nutarnja radost i svjetlo su bili tako preobilni, neizrecivi i bez mjere veliki da se on u svojoj naravi preplaši i pomisli: Gdje sam bio? Koje mi se to čudo dogodilo da su moja duša i tijelo tako preobilno ispunjeni radošću? I dugo vremena je sjedio razmišljajući. Ali što je više razmišljao, to je manje shvaćao što je to bilo.

Mislio je da želi pisati kako mu je bilo zapovjedbano, ali nije mogao niti znao ni reći ni pisati ni najmanju stvar koju je vidio u izvorištu i iskonu. On se kasnije zanimao kako prepoznati to pod likom slika i oblika, ali nije mogao s time izići na kraj, naprotiv, stvar se sve više udaljavala. Zatim se trudio razmatrati o tome u svome razumu, ali stvar je bila iznad svakog razuma. Tada pomisli, da treba više razmišljati o tome kako bi mogao razlučiti nešto, ali što je više mislio, manje je razlučivao jer je to bilo iznad svakog razlučivanja i iznad svega što je ikada shvatio i čuo. Koliko se više trudio, toliko je manje znao što je to te reče: „Ljubljeni moga srca, jako me iznenađuje što si Ti mislio da trebam vidjeti i opisati to, koliko je to moguće izreći riječima. Ja sada ne mogu izreći ni jednu riječ, niti doći do toga svojim razumom, ne znam niti mogu shvatiti gdje sam bio ili što sam čuo, izuzev da sam bio zahvaćen radošću, niti znam kako mogu zadržati tu neizrecivu radost a da se ne prelijeva i naglo izbija.²³

Odgovor: Znaj da i najmanja radost koja se kuša u Bogu je puno veća od svih radosti ovoga svijeta pa i da se sve saberu u jednu.

Čovjek: Ljubljeni moj, preko svake mjere se čudim što mi se srce ne raspukne od prevelike radosti. Usuđujem se pitati a Ti me želiš obavijestiti, što je to bilo što sam vidio i gdje sam bio? Jer ne mogu niti govoriti niti pisati!

Odgovor: Znaj da si motrio izvorište i iskon. Dakle, nemoj se čuditi što ne možeš ni shvatiti ni uhvatiti to, znaj da kada bi bilo moguće da neki čovjek ima razum i inteligenciju svih ljudi koji su ikada bili na zemlji, on ne bi mogao svojom snagom shvatiti ni najmanju stvar koju si ti vidio. Zbog toga nemoj to previše srcu uzimati jer je to bilo iznad svakog razuma i ljudskog uma. I kad si vidio onu stvarnost, sva stvorenja su uzmakla, a Stvoritelj ti je bio dan za Zaručnika. Ti si bio u onoj školi dostojnoj poštovanja gdje je učitelj Duh Sveti. A kad je tvoja duša došla u tu visoku školu, vidjela ju je svu ispunjenu pismom bogatim svjetlom i razlučivanjem, i vidjevši to neizrecivo se obradovala i u nutrini bila dirnuta do te mjere da je izišla iz sebe od radosti među ta pisma i okretala se okolo dok nije bila ispunjena istinskim svjetlom i zadobila istinsko razlučivanje. I u toj uzvišenoj božanskoj školi Najviši Učitelj uli u tvoju dušu preobilnu ljubav koja pade u tvog nutarnjeg čovjeka.

Čovjek: Ljubljeni moj, moram Ti reći da čim sam došao do izvorišta i iskona, kušao sam u svojoj duši neizrecivu i divnu ljubav tako da bih rado trpio sve muke koje trpe duše u Čistilištu, da njih oslobodim jer sam se toliko nad njima sažalio. I kušao sam tako veliku ljubav, iako je ona nadnaravna, da je tvoja Muka tako prožela moje srce a tvoja otkupiteljska smrt mi je postala beskrajno draga, te sam bio žedan i željan najveće muke i najteže smrti koja se može zamisliti za spas drugih. Moja je duša tako gorljivo to željela kako bi častila tvoju smrt, moje je biće željelo trpjeti za sve grješnike koji su na zemlji i umjesto patnji svih ljudi ako je to tvoja volja.

Odgovor: Znaj da si dobio ovu ljubav i preobilnu milost u visokoj i božanskoj školi Duha Svetoga.

Čovjek: Ljubljeni moj, da sam mogao trpjeti, samo na tvoju slavu i čast, svu patnju koju svi ljudi moraju trpjeti, to bi za mene bila velika radost.

Odgovor: Znaj da čovjek ne može imati tako veliku i božansku ljubav a da nije na ovom stupnju.

²³ U vrhovnim mističnim iskustvima se redovito koristi izraz „neizrecivo“ kao način za iskazati nešto od toga iskustva kako bi se naglasila veličina doživljaja. Tako i u Svetom pismu apostol Pavao poručuje: „Što oko nije vidjelo, što uho nije čulo, što čovjeku ne pada na pamet, to je Bog pripremio onima koji ga ljube“ (1 Kor 2,9)

Čovjek: Kada bi to bila tvoja volja, bio bih spreman predati se vječnom paklu Tebi za čast kako bi svi ljudi spoznali što si mi dopustio da motrim, meni nedostojnom stvorenju po svome beskrajnom milosrđu.²⁴

Odgovor: Znaj da kada bi se ljudi koji sada žive htjeli hrabro osloboditi svoje volje i muževno se obogatiti na ovih devet visokih i velikih hridina, one koji tako žele slijediti Boga On bi vodio i pomogao bi im kao što je to učinio i sa tobom.

Čovjek: Ljubljani moj, ne poznajem ni jednoga čovjeka kojemu to ne bih želio iz dna svoga srca kao i samome sebi. Čudim se što u sebi pronalazim tako veliku i divnu radost!

Odgovor: Sada se nemoj previše uzdati u ovu veliku milost jer kad Bog bude smatrao da je došlo vrijeme, uistinu će ti je oduzeti i ostaviti te tako siromašna i neprosvijetljena kao da ti nikada nisi ništa primio od Boga.

Čovjek: Ljubljani moj, nemoj se srditi zbog toga što ću ti sada reći. Ti si mi postao tako drag u nutrini da mi ne možeš sa svom svojom moći učiniti nešto što bi me žalostilo, što ja ne bih prihvatio jer sve što možeš učiniti mora mi se potpuno sviđati zbog velike ljubavi koju imam prema Tebi. Ne bih želio ništa bolje jer je svako tvoje djelovanje najuzvišenije. Ili mi daješ ili oduzimaš, sve mi je preko svake mjere drago.

Odgovor: Pazi da ti se ne dogodi kao sv. Petru. I on je imao odvažnost i sigurnost a kad je došla kušnja, izgubio je svu svoju snagu.

Čovjek: Ljubljani moj, ja se predajem tvome milosrđu.

Odgovor: Gledaj sada sve one koji su na ovim hridinama koji su iznad mreže koja je bačena na cijeli svijet.

Čovjek tada vidje dva čovjeka kako hode ispod mreže, jedan je bio lijep i svijetao kao neki anđeo a drugi crn i tmuran kao neprijatelj, ali je ipak imao lik čovjeka.

Čovjek: Ljubljani moga srca, tko su ovi ljudi?

Odgovor: Znaj da je čovjek koji hodi ispod mreže crn kao neprijatelj onaj koji je i sam boravio na devetoj hridini, ali je bio odbačen kao što se to dogodilo i Luciferu jer se naslađivao sam sobom, s puno ljudi je razgovarao zbog samodopadnosti i htio je biti netko samo za sebe. A sada je jedan od najštetnijih ljudi koji mogu živjeti na zemlji, jer je njegov nauk lažan i od njega treba bježati više nego od zlih duhova.

Čovjek vidje toliko takvih koji borave pod mrežom da mu je bilo jako žao jer su to bili ljudi koji su nanosili najviše štete kršćanstvu.

Čovjek: Kako treba prepoznati ove ljude laži?

Odgovor: Oni uče jedan lagan i blag put kojemu je narav jako sklona, posebno u ovo vrijeme.

Čovjek: Ljubljani moj, a tko je čovjek koji tako svijetli pod mrežom?

Odgovor: Znaj da je i ovaj čovjek vidio svoje izvorište i iskon i boravio u društvu ovih dragih ljudi, a zbog svoga velikoga milosrđa otrčao je ispod mreže prema siromašnim grijesnicima kako bi obratio nekoga i pomogao mu da iziđe iz svojih grijeha. Ovaj čovjek vidi jako daleko i spoznaje kako bijedno kršćani leže u velikim opasnostima pod mrežom. Zbog toga bi želio sam propasti kako bi im pomogao izići iz njihovih grijeha jer on dobro poznaje stroge Božje sudove nakon ovozemaljskog života.

Čovjek: Ljubljani moj, ima li puno svijetlih ljudi u kršćanstvu?

Odgovor: Trebaš znati da ih je jako malo do te mjere da bi ti to loše podnio kad bi trebao vidjeti.

Čovjek: Boje li se ovi ljudi još ičega?

Odgovor: Da, boje se samo da malo čine za svoga Gospodina i svoga Boga, da ne nasljeđuju Njegovu sliku kao što bi to željeli učiniti. Ma kako malen bio ovaj strah, Bog ih ostavlja u tome još neko kratko vrijeme. Na neki drugi način ne boje se ni pakla, ni đavla, ni

²⁴ Paradoksalni govor nošen žarom ljubavi nalazi se i u Novom zavjetu kad apostol Pavao govoreći o neprihvatanju Krista od strane Izraelaca kaže: „Jer želio bih ja sam biti proklet i rastavljen od Krista za svoju braću, za svoju rodbinu po tijelu“ (Rim 9,3)

ljudi, ni smrti, ni života jer su izgubili svaki strah osim onog malog koji trebaju imati u nekim trenutcima sve do smrti.

Čovjek: Trebaju li ove osobe na devetoj hridini još trpjeti?

Odgovor: Da, trebaju trpjeti i ne žele ništa drugo osim istinskog nasljedovanja Kristova lika sve do smrti. Najviša patnja koju imaju je shvaćanje kako opasno stoje stvari po kršćanstvo te za nj imaju ljubaznu samilost. Tako su dobro prosvijetljeni da dobro vide na što su svi ljudi navezani i zbog čega ne napreduju prema svome izvorištu i iskonu. Kad su ljudi plemeniti i prosvijetljeni i vide kako su ljudi isprepleteni sjetilima i navezani na svoje vlastite načine djelovanja i druge stvari, jako su samilosni prema njima i nose ovaj križ za Kristom sve do smrti.

Čovjek: Ljubljani moj, jesu li ovi ljudi sigurni u vječni život?

Odgovor: Oni su izišli iz samih sebe i postali sjedinjeni s Bogom, jer kako bi se Bog mogao odijeliti od svojih prijatelja? Bi li Bog trebao svoje prijatelje predati svome neprijatelju? To Njemu ne priliči. Kada ljudi umru iz vremena, odmah prelaze u vječni život. Nitko ne može utješiti ove plemenite i prosvijetljene ljude osim Boga samoga samim sobom.

Čovjek: Ljubljani moj, koji je razlog takvog neopsluživanja svakog Božjeg zakona među kršćanima?

Odgovor: Prije se u svim važnim stvarima utjecalo Bogu i njegovim prijateljima. A kad su kršćani danas i u malim poteškoćama i zatraže mišljenje nekoga od ovih plemenitih ljudi koji imaju dar savjeta od Duha Svetoga da ih on savjetuje u vremenitim i duhovnim stvarima, ljudi to ismijavaju i smatraju to ludošću. Ali znaj da kada bi se kršćani preporučili nekome od ovih ljudi, on bi ih uputio na bolje putove od bilo koga drugoga, i to bi mu bilo lako učiniti jer u sebi ima Duha Svetoga. Ali zbog toga njih se tlači, prezire i ismijava.

Pustimo sada ovo i kaži mi: Jesi li dobro shvatio što je Bog htio da razumiješ kad ti je na početku pokazao jako veliku goru i na njoj toliko riba koje su padale dolje po hridinama i dolazile dolje i kako one plivaju po svim rijekama ovog svijeta i kako su mnoge u međuvremenu bile uhvaćene, kako su one prolazile svijetom i vraćale se na prvu goru i kako ih je malo ostajalo, kako su se uspinjale po vodi i skakale na visoke hridine sve do mjesta gdje je izviralala voda, i kako su padale svaki puta kada su dospijevale na goru i kako su neke smrtno padale? Ti si vidio da su to tako često pokušavale prije nego su došle na visoke hridine, kako ih je malo bilo koje su dolazile do vrha gore. Jesi li dobro shvatio što je Bog htio da time razumiješ?

Čovjek: Da, Ljubljani moj, dobro sam shvatio da je sve to bilo u znakovima. Ah, moj Ljubljani, jedina Ljubavi, smiluj se siromašnom kršćanstvu! Kada bi Ti to htio, želio bih razbiti svoje srce u tisuću komada, rado bih to i lijepo učinio Tebi za ljubav.

Odgovor: A čemu bi to koristilo? Oni se na to ne bi ni najmanje osvrtni. Bog ih je tako prijateljski nedavno opomenuo velikom smrtnošću, a prije još i drugim mnogim znakovima sad s radošću a sad s patnjom, a sve to nije ničemu služilo, oni se nisu nimalo osvrtni na plemeniti strah Božji. Bog to neće još dugo podnositi a oni će kušati druge stvari jer već više stoljeća ljudi nisu bili tako zli kao sada. Hode kao izgubljene ovce, ne žele vjerovati Božjim prijateljima. Bog je također objavio u Starom i Novom zavjetu svoje skrivene tajne svojim posebnim prijateljima, a to opet čini kao prije, a može to tako dobro učiniti kao i prije. Propast onih koji ne vjeruju u to počinje već ovdje i trajati će vječno.

Čovjek: Ljubljani moj, koji je ovo strašan govor za početnike koji bi željeli poboljšati svoj život pa ipak nemaju puno povjerenja u Božje prijatelje jer ne shvaćaju njihov govor.

Odgovor: Kako bi mogli shvatiti Božje prijatelje čiji je život tako različit od njihova? Oni kažu da ne poznaju Božje prijatelje. Razlog tome je što ih nisu voljni nasljedovati. Znaj da bi bilo jako korisno početnicima izabrati nekog Božjeg prijatelja i slijediti ga, povjeriti se njemu kao Božjem glasniku, razgovarati s njim o svemu i brižljivo pazili na zavodnike koji idu krivim putovima s puno lijepih riječi i koji misle da bolje poznaju istinu od Svetoga

pisma. Svi jednostavni ljudi bi trebali bježati pod Kristov križ i čuvati se lažnog društva i njihovih savjeta.

Čovjek: Ljubljani moj, izgleda mi da kad bi neki jednostavan čovjek koji se potpuno i postojano obratio Tebi kako bi živio samo za Tebe i oslobodio se svih stvorenja, Ti bi mu odmah priskočio u pomoć i dao bi mu svoju milost.

Odgovor: Bog je spreman udijeliti svoju milost ako naiđe na posude koje su je spremne primiti. Ljudi ovog vremena traže samo materijalne stvari i samo ljube darove, ali oni ne primaju milosrdnu Božju milost. Zbog toga ljudi koji sada žive tako malo kušaju posebne milosti. Oni nisu pripravnici primiti ove milosti jer ne ulaze u same sebe hrabrim duhom s istinskim i poniznim predanjem i podložnošću. Da ima takavih ljudi Bog bi bio spreman više nego ikada činiti u njima svoje uzvišene stvari.

Čovjek: Ljubljani moj, da ima mnogo ovakvih ljudi, mislim da bi Ti bio samilostan prema kršćanstvu!

Odgovor: Bog nije nikada imao toliko milosrđa u prošlim stoljećima kao sada u ovom vremenu jer sada toliko toga podnosi, oprašta, opominje, čeka i čeka. Jer Otac je htio već odavno da svijet propadne, ali Sin je to spriječio moleći da se zaustavi i da još čeka.

Čovjek: O Ljubljani, mislim na tvoje veliko mučeništvo, na tvoju goroku smrt, na tvoje velike patnje i smiluj se kršćanima i čekaj još u nadi da će se popraviti! Ne možeš li, Predragi, pronaći neki put ili način koji bi poslužili da se vrate na pravi red, tako da Ti budu više pred očima.

Odgovor: Što bi Bog trebao za njih učiniti? Ti dobro vidiš da sve što Bog čini za njih ne koristi. Oni tako lažno žive i bez straha Božjega. Otac ni na koji način ne želi to još dugo podnositi.

Čovjek: Ljubljani moj, smiluj se kršćanstvu!

Odgovor: Kako da Bog iskaže milosrđe? Oni su se toliko povode za zlom da Božja pravедnost to više ne želi dugo podnositi, i kada se dogodi da više ne bude tvoje molitve i one drugih ljudi, tada će zašutjeti milosrđe i Otac će dopustiti da se dogodi osveta za Njegova jedinorođenog Sina, za sve uvrede koje su Mu se nanijele i uvijek Mu se nanose u ovim opasnim vremenima.

Čovjek: Lijepa Ljubavi mora srca, ne znam sada što bih kazao, osim da im u svome beskrajnom milosrđu budeš milosrdan. Ljubljani moj, dopusti mi još jedno pitanje a zatim dosta: Ljudi koji su bili dostojni motriti izvorište i iskon imaju li u vremenu od toga savršenu radost?

Odgovor: Kažem ti da imaju neizrecivu radost, pa ipak ova radost je neizrecivo različita od vječnog blaženstva kao što se vrijeme razlikuje od vječnosti. A ja ti kažem da ti moraš do kraja života nositi jedan skriveni nutarnji križ. I to je zadnja stvar jer sada više neću s tobom razgovarati.

Čovjek: Ljubljani moj, neka bude tvoja volja! Ja želim nasljedovati tvoj lik sve do smrti koliko je to meni siromašku moguće.

Kad je bilo okončano pisanje ove knjige, Bog od čovjeka povuče sve ove divne milosti, učini ga tako siromašnim kao da nikada nije kušao ništa posebno od Boga i dopusti njemu dugu napast iznad svake ljudske misli. I ovaj čovjek još živi i misli da će do smrti imati ovu napast pa ipak ne želi drugo nego trpjeti.

Pisanje ove knjige je započeto u korizmi 1352. godine od Gospodinova rođenja. Nitko ne treba niti ima dopuštenje pitati preko koga je Bog napisao ovu knjigu jer ovaj čovjek se nada od Božje dobrote da se to neće trebati javno objaviti za vrijeme njegova života, niti treba biti poznat od bilo kojega stvorenja u ovom vremenu. Amen.

Sadržaj

Predgovor

1. Život i duhovni put bl. Henrika Susona
2. Prikaz povijesti Europe u kasnom srednjem vijeku, vremena u kome je živio i pisao bl. Henrik Susone
3. Prikaz crkvene povijesti u vremenu kad je živio i pisao bl. Henrik Susone

DEVET HRIDINA

Uvod

1. Kako je Bog primorao čovjeka da piše ovu knjigu
2. Kako su se ovom čovjeku ukazivale čudne slike
3. Kako su ovom čovjeku pokazani grijesi kršćana
4. Kako je ovom čovjeku bila pokazana velika i visoka gora s devet hridina i na hridinama su boravili kršćani, a hridine su bile jedne iznad drugih
5. Pape
6. Kardinali
7. Biskupi
8. Priori i priorice
9. Prosjački redovi
10. Učitelji
11. Samostani časnih sestara
12. Biskupijski svećenici
13. Beghine
14. Begardi
15. Carevi i kraljevi
16. Vojvode, grofovi i baruni
17. Vitezovi i plemići
18. Buržuj
19. Zanatlije
20. Seljaci
21. Žene u svijetu
22. Bračni parovi
23. Prva hridina i ljudi koji na njoj borave
24. Druga hridina
25. Treća hridina i vježbe onih koji na njoj borave
26. Četvrta hridina
27. Peta hridina
28. Šesta hridina i pobožne vježbe onih koji na njoj borave
29. Sedma hridina i pobožne vježbe onih koji na njoj borave
30. Osma hridina
31. Deveta hridina i pobožne vježbe onih koji na njoj borave
32. Kako je Bog prisilio čovjeka da motri u izvorište i iskon

